

ÁRJEGYZÉKE LEGUJABB MAGYAR KÖNYVEKNEK,

HECKENAST GUSZTÁV

kiadó-hivatalában Pesten, egyetem-utca 4-dik szám alatt megjelentek, és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Gróf Pongrácz Károly. Harcztan (Taktika). A
szerző által a magy. kir. tud. egyetemen előadva. Első kötet. 8-rét IV. 187 füzeve 1 ft.

Knorr Alajos. A birói ügyvitel (1869. april 29-ről kelt igazságügyminiszteri rendelet) és átmeneti intézkedések (1869. márczius 30-ról kelt igazságügyminiszteri rendelet) kérdés és feleletekben. (8-rét 112 lap) füzeve 80 kr.

Deák Farkas. Fogságom története. (8-rét 190 l.) füzeve 1 ft. 40 kr.

Hamary Dániel. Komáromi napok 1849-ben Klapka
György honvéd tábornok alatt. (8-rét VIII. 135 l.) füzeve 1 ft.

Dr. Lieber. Polgári szabadság és önkormányzat.
A szerző hasonczimű könyve után szabadon magyaríták Scholcz Viktor és Vajda János. (8-rét VII. 158 l.) füzeve 40 kr.

Dr. Wundt Vilmos. Az ember élettanának kézikönyve. Második teljesen átdolgozott kiadás. Magyarra fordította dr. Török Aurél. 47 szövegbe iktatott fametszvényekkel. Első rész 8-rét 320 l.) füzeve 3 ft.

Képes játékkönyv. 300-nál több mulattató foglalkozás, példák, talány és tréfa. Mindenkoru fiú- és leány-gyermekek számára hasonlatos művek után átdolgozva. 122 a szöveg közé nyomott képpel és ábrával. 8-rét 152 l.) füzeve 1 ft.

Kautz Gyula. A nemzetgazdasági eszmék fejlődési
története és befolyása a közviszonyokra Magyarországon. A m. tudományos akadémiától a Fáy-alapítványból koszorúzott pályamű. (8-rét XVI. 602 l.) füzeve 4 ft. 40 kr.

Gróf Cziráky Antal Mózés. A magyar közjog alap-
vonalai. A szerző nyomán írta Hegedűs Lajos Kandid. **Második bővített kiadás.** (8-rét 400 l.) füzeve 2 ft.

Dr. Schilling Frigyes Adolf. A természetjog vagy
bölcseleti jogtudomány **kezikönyve** összehasonlító tekintettel a tétéles jog intézkedéseire. A szerző után dr. Werner Rudolf által. I. kötet: A bevezetés, általános részt és magánjogot tartalmazva. (8-rét VIII. 308 l.) Második kötet. A természeti állam- és nemzetközi jogot tartalmazva. 8-rét, VIII. 380 l.) Ára két kötetnek füzeve 5 ft.

Fiedler Ignác. A telekkönyvi törvény gyakorlati
alkalmazása. A telekkönyvi törvény mindazon részeivel, melyek a feleket érdeklik, okirati és kérvényi mintákkal felvilágosítva, és azon rendeletekkel is, melyeknek közvetve a telekkönyvi ügyekre befolyása van. A felek és ügykötők használatára. **Második Erdélyi telekkönyvezésre való tekintettel átdolgozott és bővített kiadás.** (8-rét VIII. 311 l.) füzeve 2 ft.

Knorr Alajos. A polgári törvénykezési rendtartás
(1868. 54-ik t. cz.) **kérdések és feleletekben.** (8-rét VIII. 204 l.) füzeve 1 ft. 20 kr.

Dr. Matlekovits Sándor. Pénzügytan. (8-rét 202 l.) 1 ft. 50 kr.

Tompa Mihály. Virágregék. Negyedik díszesen ki-
lított kiadás. (8-rét VIII. 320 l.) füzeve 2 ft. 50 kr. Vázsonba kötve aranyvágással 3 ft. 60 kr. Díszkötésben 5 ft.

Jókai Mór. Az új földesur. Regény, két kötet.
(Népszerű kiadás 44-47). Második kiadás (16-rét 221, 243 l.) füzeve 1 ft. 60 kr.

Jókai Mór. Szegény gazdagok. Regény. Az utolsó
budai basa. Történeti elbeszélés. Három kötet. (Népszerű kiadás 48-58). Második kiadás. (16-rét 239, 163, 269 l.) füzeve 2 ft. 40 kr.

Jókai Mór. A magyar előidők. (Népszerű kiadás,
54, 55) Második kiadás. (16-rét 267 l.) füzeve 80 kr.

Jósika Miklós. A rom titkai. (Új olcsó kiadás, 27. 28. köt.) Második kiadás. Két kötet. Kis 8-rét. (226, 190 lap.) Füzeve 1 ft.

Jósika Miklós. A hat Uderszky leány. Regény négy kötetben (Új olcsó kiadás 29-32.) Második kiadás. (Kis 8-rét 250, 246, 244, 247 l.) füzeve 2 ft.

Jókai Moritz. Bilder aus dem ungarischen Freiheits-
kampfe 1848 und 1849. Aus dem Ungarischen übersetzt. Zweite Auflage. (8° 262 S.) Geh. 1 ft.

Vezérszavak, vagyis velős mondatok és költői
gondolatok boni és külföldi **remekírók műveiből.** 12-rét (391 lap), füzeve 1 ft. 50 kr. Díszkötésben 2 ft. 40 kr.

Figyelmeztetés a t. cz. vidéki közönség számára, különösen oly helyekre nézve, a hol könyvkereskedés nincs. — Megrendelések a fennhirdetett könyvekre **egyenesen a fennevezett kiadó-hivatalhoz intézendők,** a mely a székföldést pontosan posta-uton eszközöndi, és pedig azon esetben, ha a megrendelt könyvek összege legalább 2 frot tesz, **bérmentesen.** Az illető összeg vagy előre beküldendő a kiadó-hivatalhoz, vagy a könyvek átvételkor a posta-hivatalnak kifizetendő.

Kimerítő árjegyzékek ingyen!

Tompa Mihály. Olajág. Elmélkedések, fohászok és
imák. Hölgyek számára olvasó- és imakönyvül. Kis 8-rét (XII. és 334 lap) füzeve 2 ft. 20 kr. Angolvázsonba kötve aranyvágással 3 ft. 40 kr. Francia bőrbbe kapcsolással 5 ft.

Csutak Kálmán. aradi fogságom alatt irt adatok
az 1848/49-évi szabadságharcz, különösen az Erdély havasai ellen vezetett hadjáratról. (8-rét XXIV. 213 l.) füzeve 1 ft. 60 kr.

Okmánytár Magyarország függetlenségi harczának
történetéhez 1848-1849. Közli Pap Dénes. I. kötet. (227 okmánnyal. Nagy 8-rét 424 lap) füzeve 3 ft. Második kötet. (315 okmánnyal. Nagy 8-rét. 564 l.) füzeve 5 ft. 60 kr.

Honvédtábor. Szerkesztik Kunsági és Potemkin. 2 kötet (VIII. 176 lap, 8-rét). Színezett borítékba füzeve 2 ft.

Szilágyi Sándor. Vértanuk a magyar történetből.
Történeti tanulmányok. 8-rét. (VII. és 495 lap) füzeve 2 ft. 50 kr.

Vámbéry Ármín. Vándorlásaim és élményeim Per-
siában. Színezett és fekete fametszvényekkel. Nagy 8-rét (X. és 399 lap) füzeve 3 ft. 50 kr.

A Bach-korszak adomákban. Összegyűjté egy Bach-
huszár. (8-rét 200 l.) füzeve 80 kr.

Weber György. A világtörténet tankönyve. Te-
kinettel a műveltség, irodalomra és vallásra. A X-ik bővített kiadás után. N. 8-r. I. kötet: **Az ó-világ története.** (501 lap) 2 ft. 40 kr.
II. » **A népvándorlás és az egyistenhívés megalapítása.** A középkor (400 lap) 2 ft. 40 kr.
III. » **Az újkor története a francia forradalomig.** (379 l.) 2 ft.
IV. » **Az új és legújabb kor története a francia forradalomtól a mi időkig** (1865). (392 lap) 2 ft.
V. » **A német és magyar irodalom története vázlatba és az egész műre vonatkozó tárgymutató.** (432 l.) 2 ft. 40 kr.

Horváth Mihály. A magyarok története rövid elő-
adásban. Negyedik javított kiadás. (586 lap, 8-rét) füzeve 2 ft. 50 kr. Vázsonba kötve 3 ft. Díszkötésben veltáppapíron, angol vázsonba kötve 4 ft. 50 kr.

Maár P. P. Előadások Magyarország történelméből.
Kereskedelmi s ipariszolgák számára és magánolvasmányul. I. füzet (8-rét 134 lap) füzeve 80 kr. II. füzet (8-rét 175 lap) füzeve 80 kr. III. füzet (8-rét 136 l.) füzeve 80 kr.

Carey Henrik. A társadalmi tudomány kézikönyve.
Szerző „Principles of social science” című munkájának átdolgozata. Angolból ford. Halász Imre. Nagy 8-rét (XVI. és 576 lap). Ára füzeve 4 ft. 50 kr.

Zeissl Ármín. Az alkati bujasenyv tankönyve or-
vosok és orvostanhallgatók számára. Magyarra fordította idős Purjesz Zeigmond (8-rét VI. 552 l.) füzeve 4 ft.

Wágner László. A természettan elvei alkalmazá-
sukban a gazdaságra, különös tekintettel Magyarország gazdasági viszonyaira. A legújabb német és francia gazdasági és természetani munkák felhasználása mellett. (8-rét VIII. 340 l.) füzeve 1 ft. 60 kr.

Ballagi Mór. A magyar nyelv teljes szótára, mely-
ben az egyes szók különböző értelmeinek körülírás általi szabatos meghatározásán kívül különös figyelmet van fordítva azoknak szójárás, közmondási, irodalmi stb. használatára, valamint a szaktudományi és iparbeli műszókra is. **Néklözhetlen segédkönyv** minden rangu és rendű magyar ember számára. Megjelenik körülbelül 12 hat éves füzetben. Füzetenkint 50 kr. **Eddig megjelent 10 füzet.**

Babos Kálmán. Közhasznú **magyarozó szótár** a magyar irodalmi művekben magán és hivatalos iratokban, hírlapokban és társalgási nyelvben gyakorlabb előforduló **idegen szavak** megértésére és helyes kiejtésére. Nagy 8-rét (VIII. és 528 lap), füzeve 1 ft. 80 kr. Vázsonba kötve 2 ft. 40 kr.

Ismerettár. Néklözhetlen **segédkönyv,** mely a történelem, természet s egyéb tudományok és művészet köréből lehetőleg minél több érdekes tárgyat és egyéniséget betsorozatos rendben megismertet. Tíz kötet: **A—Zingli.** Ára egy-egy kötetnek 1 ft. **Öt kötetbe vázsonba kötve 12 ft.**

Magyar kézi-atlasz, mely huszonhat nagy földképen egész földünk egy részét ábrázolja, az államok jelen területi viszonyai szerint. **Hunfalvy János** felügyelete alatt kiadva 12 ft.

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatala.

Pest, augusztus 1-jén 1869.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupan Politkai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságokk illetőleg: Egy négyezer hasábozott petit sor vagy annak helye egyszeri ígatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri ígatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetőmunkát elfogad Bécsben: **Oppelik Alajos,** Wollzeile No. 22. és **Haasenstein és Vogler** Wollzeile No. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígatás után 30 krajczár.

Lesseps Ferdinánd.

A békésebbik, de szintén felette nagy fontosságu „keleti kérdés” megoldása, t. i. a suzi tengeri csatorna teljes bevezése és megnyitása, mely a kereskedelmi s általában a művelt világot épen olylázás izgatottságban tartotta eddig, mint az a „másik” az európai politikát és diplomaciát, óriás léptekkel közelíti végleges megvalósulásához. Az az általános érdekeltség, melylyel e nagyszerű vállalat mozzanatait ugy szölván az egész civilizált emberiség kísérte, eléggé bizonyítja annak világra szóló fontosságát. E csatorna megnyitása új lendületet fog adni a keleti kereskedésnek. Az utolsó kapavágással, mely e csatornát megnyitja, 600 millió ember egyszerre, mintegy varázsütésre 2200 mérfölddel jön közelebb hozzánk. Mily fölszámíthatatlan nyeresége lesz Európának! S alig van állam, a mely a suzi csatornából nagyobb hasznot volna képes meríteni, mint Magyarország és Ausztria, ha t. i. tengerészetünk és alkalmas vasuti összeköttetéseink volnának. Két legjelentékenyebb kereskedelmi út, mely nyugatot kelettel köti össze, épen hazánkon megy keresztül. Ez utak pedig a csatorna megnyitásával világfontosságra fognak emelkedni, és így alkalmat nyújtanak arra, hogy a világkereskedelem terén mi is tevékeny szerepet vihessünk. A suzi csatorna erre ugy szólva kényszeríteni fog, ha nem akarunk az életrel végkép lemondani.

A suzi csatornának, ez óriás műnek tervezőjét s fáradhatatlan megteremtőjét, Lesseps Ferdinándot mutatjuk be ez alkalommal, kit praktikus föltaláló esze s tervei kivételében tanusított lakadatan erélye korunk előhaladásának egyik legtiszteltetreméltóbb bajnokává emelt. Lesseps Ferdinánd 1805-ben, nov. 19-én született Versaillesban. Atyja kitünő diplo-

mata volt a maga idejében s a francia kormány ügyvivőjeként működött Marokkóban, Cadixban, Egyiptomban, Livornóban, későbbben Korfuban, Philadelphában, Syriában s utóljára Tuniszban, hol az 1830-diki algiri francia expedíció sikerülhetését nagy mértékben segítette elő. Lesseps Ferdinánd maga is a diplomaciai pályára neveltetett s hazáját, mint konzul, egymásután szolgálta Kairóban, Rotterdamban, Malagában és Barcelonában. Az utóbbi helyen, mikor a várost 1842-ben a spanyol felkelés alkalmával ostromol-

LESSEPS FERDINÁND.

tott francia államhajókra a menekvésre alkalmat. Egy szóval, mindent elkövetett, hogy e népes és iparizó városról a nagyobb szerencsétlenséget elhárithassa. Míg ellenei azzal vádolták, hogy tevékenységét Espartero kormányzóság ellen irányozza, addig őt az idegen kormányok elismerő kitüntetésekkel halmozták el. A francia kormány főkonzullá nevezte ki s továbbra is meghagyta Barcelonában. Az 1848-iki februári forradalom után a köztársasági kormány francia követe volt Madridban. 1849-ben pedig a francia köztársaság rendkívüli kül-

detésben Rómába, Mazzini köztársasági kormányához küldte, hogy ott közbenjárása által Mazzini és a pápa között egységet eszközöljön, még pedig oly módon, a hogy azt az alkotmányozó nemzeti gyűlés ohajtotta. De a szabadelvű Lesseps a római köztársaság embereit és viszonyait kedvezőbb színben látta, mint küldőt szerették volna, és így kiesett a francia kormány kegyéből. Néhány évvel azután, 1854-ben, visszament Egyiptomba, hol az akkori alkirálylyal, Said pasával, igen bizalmas barátságba lépett. Itt érlelődött meg agyában óriási tervének eszméje, s a tengeri csatorna tervezetét fejedelmi barátjának is bemutató. Az öreg alkirály tetszését e nagyszerű terv azonnal megnyerte. Az eszmének rá nézve sok ingere volt. A gondolat, hogy a régi Pharaókkal, kik szintén több ízben megkísérették csatorna építését, versenyre kelhet; a remény, hogy nevével oly művet hagy hátra, mely örökös leendő, s a kilátás, hogy ezáltal is szabadabbá teheti magát s utódait az európai befolyástól, annyira eltöltötte az alkirály lelkét, hogy tüstént aláírta az engedélyt. Hanem ezzel sok bajt is szerzett magának. Tiltakozások egész özönével borították el őt

oképen az angolok mindent mozgásba hoztak, hogy rábírák az engedély visszavonására, de ő sokkal jobban szerette Lessepsot, sem hogy látározatától bárki kedvéért is egészen el tudott volna állani. Az ő halála után követője, Ismail pasa, Napoleon unszolására, kit az angolok türethetetlen akadémikusodása buzgó védnökévé tett a vállalatnak, még hathatósabban támogatta Lesseps tervét.

Mindazáltal diplomáciai nehézségek, a fényes kapu gyanakvó bizalmatlankodása és az angol kormány féltékenysége nagyon megnehezítették s több évig húzták-halasztották a terv kivételét. E végből Lesseps 1856-ban egy munkát is írt, mely a kereskedelmi világra oly kedvező befolyást gyakorolt, hogy ennek következtében művét, az angol ármánykodások által elébe gördített akadályok s az európai tőkepecsétek egy részének kétkedése dacára is, 1859-ben 80 millió tőkével, mely 400 ezer forintos részvény útján gyűlt össze, sikerült megkezdnie.

A kétkedőknek s ellenségei tulságosan is heves megtámadásaira Lesseps kétségbevonhatatlan statisztikai tényekkel és adatokkal és a szaktudósok véleményével felelt a fáradhatatlan buzgalmánál végre csakugyan sikerült is az európai államokban több kitünő egyéniség rokonszenvét s kedvező nyilatkozatát megnyernie nagyszerű vállalata számára. A politikai ellentételt utóljára is kénytelen volt engedni a terv életrevalóságának.

A munka tehát 1859 óta kisebb-nagyobb félbeszakításokkal, melyeket ismét csak diplomáciai ármánykodások s politikai álok gördítettek akadályul a vállalat elébe, lakadlatlan erélyvel s gyorsasággal haladt előre. Az óriási mű elkészült s a suez tengeri csatorna innépülés megnyitása ez év novemberének 17-én megtörtént. S. L.

Harcsi dalok.*)

(1798-ból.)

I.

Ébredj hazánknak bajnok népe,
Ragadd ki híres kardodat;
Nevednek esküdt ellensége
Dühödvé hozza láncodat.
A vérszopó tirannus fajzat
Melledre szegi fegyverét
S véredbe mártja rút kezét,
Ha szolgádságra nem huzzolhat.
Fegyverre bajnokok,
Levente magyarok!
Rontsunk,
Rontsunk
A vérszomjukra,
Vagdaltjuk halmokra.

II.

E béres martalékok***) nyúja
Ordítva halálra jenek,
Halált visít trombitája,
Remeg szára életünk;
Szerelmes asszony-társainkat
Örök bilincsre kergeti,
Honunkat földig égöti,
Pallosra hánnya magzatinkat.
Fegyverre stb.

III.

E félénk rabok rút dagálya
Győzhessen egy nagy nemzetet?
Az emberi jusnak kém-nádállya
Igazságon férfi szivöket?
Csordája béres árulóknak,
Mely kéz eladni a hazát,
Hogy hordozhasson pántlikát,
Just szabjon szabad magyaroknak?
Fegyverre stb.

*) E harcsi dalokat, a francia háború idejéből, Márki Sándor írta, egy a múlt század végétől a jelennek elejéig összeírt egykor eredeti levélgyűjtemény nyomán közli.
**) A még akkor nem létező „martalékok” helyett.

IV.

Rezzkess lator tirannus pára,
Hatalmad napja erkezik;
Fejödre száll a vérenek ára,
Mely érte ingyen ontatik.
Tanácsnokidnak dőre pártja
Önként koholja veszedtet,
Magyar lesz, a ki hírelet
Örökös homályba borítja.
Fegyverre stb.

V.

Öld, bajnok, a gaz despotákat,
Kik embervérben fürdenek,
Kik megtapodván jusainkat,
Lopott bíborban fénylenek.
De szánd meg embertársainkat,
Kiket magukhoz csaltnak,
Vagy másként arra bírtanak,
Hogy ástomolják honainkat.
Fegyverre stb.

VI.

Édes hazánknak szent szörelme!
Vezesd vitézd karjait.
Kedvelt szabadság istensége,
Törd össze békonk lánczait.
Küldjétek ütköző csatánkhoz
A győzelmek angolait,
Hadd üze a gaz despotát
Pokolnak kormos ajtajához.
Fegyverre bajnokok,
Levente magyarok!
Rontsunk,
Rontsunk
A vérszomjukra,
Vagdaltjuk halmokra.

Közi: Márki Sándor.

Páris Amerikában.

(Folytatás.)

A szerkesztőségben tapasztaltak után a nyilvánosság pályája még szélesebb körökre ragadja a hűledező doktort. Muncipális választások következnek, s ő, a tüvésznél tanusított bátorsága folytán népszerű ember, a jelöltek közt van, mint közösi ut-felügyelő biztos. A választási mozgalmak, korteskedések, pártoskodások rendkívüli élénkséggel folynak. Személyes sérelmek sem hiányzanak. Végre is a doktor nagy többséggel megválasztatik ut-inspectornak, a mi őt később bájba is dönti, a hivattal együtt járó felelősség s kárterítési kötelezettség miatt.

A választási szabadságnak, a dicső polgári joggyakorlatnak méltó társa Amerikában a szabad vallási gyakorlat, egész korlátlanlanságában. Doktorunk, a mennyi humorral, ép oly bensőséggel rajzolja le vasárnapi nagy utazását a több mint félszázra menő felekezetek templomaiban, s részvétele az azok isteni tiszteletén. De nekünk is vonzó képtől máshoz kell sietnünk: az amerikai igazságszolgáltatás képéhez.

Ut-felügyelő urat egy a roszt követet miatt eltört kocsi s megbénult ló miatt bíró elébe idézik, a min ő nem győz eléggé szörnyülködni, hogy hatóság személyt vád alá fogni mer valaki! A békebíró előtt azonban kiegyezkedik a károssal s tanuja lesz a következő jelenetnek, mely egy amerikai békebíró eljárását a mily hiven, ép oly elevenen terjeszti elő.

Előbb azonban néhány sort bocsátunk előre, melyekkel Humbug ur (mert épen ő a békebíró) a bírói nyilvánosságot jellemzi.

— Hogyan van az, kérdezi a doktor, hogy oly kevés ember van a teremben? Azt hittem, hogy szabad országban az igazságszolgáltatás minden polgárnak legfőbb ügye.

— Kedves doktor, felelt a békebíró, látja ön e három gyorsíró, a kik papírkat és tollukat kézzel tartják? Azt mondom önnek, a mit valaha lord Mansfield: „az ország itt van.” Legyen ön nyugodt, két óra leforgása előtt egész Páris ön perével fog foglalkozni. Az igazságszolgáltatás nyilvánossága a hírlapok nyilvánosságában áll. Tiltsa el ön

a tudósításokat, és titokban fog ön elítélni és négy fal közt megfojtani, ha mindjárt háromszáz ember volna is jelen. Reánk, harmincz millió lélek-ből álló népre nézve forum — a hírlap. Ez a legkisebb félnék, a legesekeylebb bünöknek is bírójává, tanujává és ügyvédjévé — az egész országot teszi. A sajtó, kedves barátom, higgye meg ezt ön egy événél hosszabb ideig, egyedül biztosítéka az igazságszolgáltatásnak és a szabadságnak.

A tárgyalás a békebírónál.

Helyet foglaltam Humbug mellett, figyelve arra, hogy tiszteletteljesen a háttérben maradjak; és azon idő alatt, míg jelentéktelen polgári ügyeket végeztek, a természet és a szereplőket vettem szemügyre.

Nem volt semmi emelvény, a mely a hatóságot a perlekedők fölé emelje: egyszerű fakorlat választotta el a törvényszéket a közönségtől. Humbug egy nagy íróasztal mögött ült, melynek egyik végén az írrok vagy jegyző irt; a bíróval szemben egy páholyfőle volt a vádlott számára; valamivel a vádlott előtt egy asztal állt a panaszoló és tanuk részére. Semmi több. És még emelto a látvány egyszerűségét az, hogy senki sem volt jelmezben. Humbug fekete ruhában elnököl, kalapjával a fején; az ügyvédeknek sem volt semmi különös öltönytük. A hivatalos ruhának, galléroknak és parókáknak híre sem volt. E kezdetleges népek oly jámbor hite van az igazságszolgáltatásban, hogy ceremoniak nélkül is hisz benne. Mindenütt megérezni a puritán durvaságot. Képzelték még hozzá, hogy a gyorsíróknak kiváló helyük van. Ezek a népet képviselik, a mint az tisztviselőket ellenőrzik és az igazságszolgáltatás fölött bírászkodik. Oh demokratia, ez a te műved! És mégis nincs ország, a hol nagyobb volna a tisztelet a törvényre és a bizalom a tisztviselő iránt. Ez is egyike azon furcsaságoknak, a melyek kétségbevonhatatlan bizonyítják, hogy az angolszás s szabadságra toremtetett épen úgy, mint a francia a háborúra és a német a savanyu káposztára és bölcöszetre. Azt hisni, hogy e nehéz eledel minden gyomor-nak jó, ez volt atyáink bolondsága. E jó emberek tudatlanságukban nem találták ki, hogy vannak individualista és vannak centralista fajok (szép két szó!); amazok arra hivatva, hogy az ürben magánosan boldoguljanak, mint a héja; emezek, hogy nyájkában éljenek, és mint a birkák, nyírassanak. Politika, vallás, bölcöszet, szabadság, ezek termé sztrajzi kérdések, oly sajátosságok, melyek, a „homo civilizatus”-t az összes két és négy lábú barmok közt megkülönböztetik. Ez bámulatos fölfedezés! Örök dicsősége korunk szép szellemeknek!

Midőn a polgári perek sora véget ért, egy vádlottat vezettek be a páholyba. Halovány fiatal ember volt, hosszú hajjal, elsatnyult és szemtelen arccsal. Humbug kérdésére megmondta nevét és lakását, hozzátéve még, hogy szabó és hogy „nem vétkes”-nek mondja magát. Azután leült, kezét furtjébe merítve és megvető mosolylyal tekintve vádlóira.

— Bíró ur, szólt egy *policeman*, az a város egyik legügyesebb tolvaja; a tömegben, a hol el-fogtuk, negyed óra alatt hat zsebet metszettek fel. E fizköt csíptük meg, a kit jól ismerünk; kabátjának belésében e nagy ollók voltak; különben mitsem találtunk nála.

— Nincsen más tanu, vagy egyéb bizonyíték? kérdezte a bíró.
— Nincs, bíró ur.
— Akkor bocsássátok el az uriembert, és máskor iparkodjatok ügyesebbnek lenni.

A tolvaj üdvözölte Humbugot és nyugodt léptekkel ment el, mint a ki egy percze sem kétkedett felmentetésén.

— Hogyan, szóltam Humbughoz, ön elbocsátja e gazembert?

— Kétségkívül, miután nincs *corpus delicti*.
— De e nyomorultnak roszt híro, ama felmentezett zsebbek s azon ollók, ezek csak bizonyítékok.

— Nem, felelt Humbug; ezek egyszerű gyanuok. Nagyon valószínű, hogy ez ember azért ment a tömegbe, hogy ott lopjon; de a törvény a bünt és nem a szándékot bünteti; tért enged a kétségnek, félelemnek és furdalásoknak. Ha a szándékért ítélnék el az embereket, mely becsületet embert nem kellene életében tizszer felakasztani? És különben, ha a bírónak jogot adunk a vádlott lelkeben olvasni, mi lesz az emberi igazságszolgáltatás egyéb, mint képmutató önkénykés-

*) To plead guilty vagy not guilty, annyit tesz mint bevallani vétket, vagy ártatlannak nyilvánítani magát. A törvény csak ezen nyilatkozatot kívánja meg a vádlottól.

dés? Nem a vétkes osolekedet tenné a bünt, hanem egy bíró szöszlye vagy előítélete.

— Boldog ország, kiáltottam fel, a hol a törvény a tolvajt oltalmazza.

— Még jobban oltalmazza az ártatlant, felelt Humbug. Az ön kutató rendszere mellett ki menekülhetne meg a magán gyűlölet, vagy a politikai bosszúállás elől! Az ön magyarázati joga mellett, mely bíró nem volna kivéte a tévedésnek és megbánásnak? Themis vak, jó barátom; nem lát, csak érez. Ha azt akarja ön, hogy eselekedjék, vesse mérlegbe a büntértyat, valami anyagot, nehezét, mi a serpenyőt lenyomja; de gyanítások és roszt emlekek mit sem nyomnak:

Sunt verba et voces, praeteraque nihil!

Ezután a fegyelmi rondorség rendes vendégei vonultak el előttünk: koldusok, koborlók, izsakosok, kéjenczek, verekedők, zsebelők, játékosok és egyéb gazok; a nyomor és bán minden fajából. Aanak láttára, hogy mily gyorsan és biztosan tartott vizsgálatot és mondott ítéletet Humbug minden ügyben, s különösen, hogy az elítelt mily békésen fogadta előre látott büntetését, egészen kibékültom az amerikai eljárással. A bünyügi vizsgálat nyilvánossága bizonyára azon új találmányok közt foglalhatna helyet, a melyek az idővesztetést feleslegessé teszik. Az amerikai bíró még melegen megragadja a felek beszédét, a helyet, hogy papíra rakná, a mely sem hangjukat, sem értelmüket meg nem őrzi; szemtől szembe állítván egymással vádlottat, vádlót, tanukat, ügyvédet, — néhány pillanat alatt kisüti az igazságot, a mely nálunk nagyon gyakran elpárolog azon ezernyi esatornából, a melyekben mi azt meghűtjük. Jó és gyors igazságszolgáltatás a nélkül, hogy a szabadságot megtámadná, ez azon feladat, a melyet a Yankeeek megoldottak. A tudomány ninket megesalt, a véletlen segítségükre volt nekik.

Egy dolgra nézve mégis maradt fenn kétségem. Azt kérdeztem Humbugtól, hogy nem ijedsz-e el saját hatalmatól? Annyi vádlottnak vagyonát, becsületét és szabadságát tartani kezei között, és mindezek felett egészen egyedül rendelkezni, ez borzasztó felelősséggel jár; nem volna-e jobb azt megosztani?

— Nem, felelt Humbug, az ellenkezők az igazságszolgáltatás érdekében. Ha három vagy négy bíróból álló törvényszéket alkotunk, nem többszörözzük a felelősséget, hanem csak szétosztjuk azt; a vádlott legnagyobb biztosítékát vesztené el. Egyedül állva a közönség szemé előtt, azt hiszem, hogy isten tekint reám; egész szentségében érzem azon kötelességet, a melyet teljesítek. Minél több társam volna, annál kevésbbé hinném magamat kötelezettnek. Mi az a felelősség harmada, ötüde vagy tízedé? És ha az ítélet jogtalan, vagy kegyetlen, kint süjton a közvélemény?

— Mindamellett, mondám, nézze ön az esküdt-széket.

— Ezen példát épen én akartam idézni, szólt ő. Ez országban a többség mindenható; minden dologban a szám dönt. Csak az igazságszolgáltatás van e szabály alól kivéve. Tizenegy esküdt meg-egyezése még nem veheti el a vádlottnak sem életét, sem becsületét; egyetlen ember ellentmondása elégséges ítéletüket megakasztani. Miért van ez? Azért, mert itt erkölcsi kérdés és nem számtani feladvány van szóban, s az egyetlen szavazatnak, mely felold, talán több sulya van, mint a tizenegyetek, mely elítél. Ezért a törvényhozó nem többséget, hanem egyhangúságot kíván. Neki nem tiznekét részre felosztott felelősség, hanem tizenkét felelősség kell. Láthatja ön, hogy még itt sincs a kivételnek látszata sem; mindenütt ugyanazon szabály áll, még ki is terjesztve: egy bíró, teljes megosztatlan felelősséggel.

Ez okoskodás meglepett; mindig azt hittem, hogy az esküdtök egyhangú meegyezése egyike a hűbíri barságság véj maradványainak, melyeknek Anglia rovására nevéni szoktunk, és a melyek csak kétszeresen éreztetik velünk felsőségünket. Humbug felzavarta hitem nyugodtságát. Hiába idéztem emlékeembe Montaigne bölcis szavait: „Oh! mily kedves, lágy és egészséges vánkos a tudatlanság és közönység, hogy egy jó szerkesztő fő rajtuk nyugodhassék.” A kétség olyán, mint az eső; egyetlen utas nem kerülheti ki. Franciaiak! őrzétek meg ama jogos követelést és méltó önelégültséget, a mely erőtlök és örömetek; soha se távozzatok el messze a falu tornyától!

A mozgás, mely a hallgatóság közt támadott és a melyet hosszas mormogás követett, valami fontos személy érkezését jelentette. Egy vastag

*) Szavak és hangok és azon fölül semmi.

ember jött be, méltóságoslag, egyenesen föl, félig zárt szemekkel, minden lépésnél fujtatva és senkire sem tekintve. A vádlók asztalához érven, Humbugot bizalmas kézmozdulattal és pártfogói mosolylyal üdvözölte. Ez Little bankár volt, husz milliójának önhitséget hordván felújt órcán.

Mögötte két *policeman* vezetett egy hoszsu sovány embert, becsült képpel, égő szemekkel és egy oly játékos kifejezéssel, a ki életét tette egy kártyára, és veszti. Lerogyott a vádlottak pad-jára és kezeibe rejtette arcát.

— Uram, szólt a bankár, ma reggel pénztáramnál ezen két ezer dollárról szóló váltót mutat-ták be, a melyet asztalára leresztek. Pénztárnokom, a ki értelmes fiu, hisz ön is ismeri Humbug, nem találván ezen összeget a lejáratok lajstromában feljegyezve, az összeg jelentéktelensége dacára is arra a gondolatra jött, hogy e váltót nekem megmutassa. A kibocsátó neve, a hátrát és az én elfogadásom, minden hamisítva volt. Ma reggel óta már három ily váltót mutatnak be nálam, de az illetők óvakodtak azokat kezeim közt hagyni. Ez csak több gazember által kovácsolt terv lehet. Arra számítottak, hogy polgármesternek választatom meg, hogy ma nem leszek otthon, s hogy pénztárnokom nem meri visszautasítani a nevémmel alájegyzett váltókat. Ez urat itt megcsíptük, a bíróság dolga lesz czinkosait is felfedezni.

— Vádlott, szólt Humbug, van valami válaszolni valója? Gondolja meg, hogy minden szava feljegyzetetik és ön ellen bizonyítékul használtatik; azért gondolja meg, mit beszél?

— Egyelőre semmi mondanivalóm sincs, mormogott a vádlott.
— Akkor kénytelen vagyok önt a hamisítás bünténye miatt az esküdtészek elé utasítani, folytatá Humbug megindult hangon. Tud ön két rend-beli ötszáz dollárnyi biztosítékot nyujtani? Különben kénytelen leszek önt fogva tartani.

— Megkísértem, hogy kezeseket találjak, felelt a vádlott.

— Nagyon jól van. Üljön kocsiba e két *policemennel* és keresse fel barátait. A visszatér, megvizsgáljuk iratait és szükség esetére egyéb elővigyázati intézkedéseket is teszünk.

— Mire gondol ön? szóltam Humbughoz, szabad lábom hagyni e hamisítót. Hisz czinkosai vannak, azokat értesíti és felül rá még magát is megmenti.

— A törvény, felelt a bíró, előzetes fogságot csak főbányaró büntetkekre rendel. Egyéb esetekben a dolgot a bíróság belátására bizza. Miért akarja ön, hogy ez embert megfosszam attól, hogy magát védelmezhesse? Talán, hogy az esküdtészek előtt áldozatképen jelenjék meg, és hogy a közrészvét ne a megrabolt, hanem a tolvaj mellett legyen? Hitelesítések, szakértők meghallgatása és kihallgatások fognak történni; vajon mindez megtörténhetik ugy vaktában, a vádlott távollétében? Vajon a vádlottnak nincs-e jogában az ellene felhalmozott terhelő körülményeket megvitatni és megtámadni? A bünyügi vizsgálat nem büntetés, hanem az igazság kutatása.

— Az ön ál-emberiségével, szóltam, lefogy-verzi ön a társadalmat: én nem így fogom fel az igazságszolgáltatást.

— Hogyan fogja tehát fel? kérdezé Humbug.
— Engedjen meg egy hasonlatot, feleltem. A társadalomban épen úgy, mint az erdőben, vannak orvadarok és ragadozó állatok: ezek azon ellenségek, a melyekre a rendörség és igazságszolgáltatás örökös vadászatot tart. A rendörség nyomozza, az igazságszolgáltatás lesben várja őket, a bíróság azután, mint ügyes lövő, leteríti és ki-irtja ez átkozott faj. Kérjon ön a farkastól biztosítékot, helyezze szabad lábára a rökát, majd meglátja, hova lesznek a juhok és tyúkók. A becsületes embereket védelmezni, ez az igazságszolgáltatás legfőbb kötelessége; a gonoszokat csak sujtani és kiirtani tartozik.

— Kedves barátom, szólt Humbug, ön kegyetlenül tréfalózik: Quanam ista jocandi Saevitia? *)

Ha vannak is farkasok e szegény emberi lények közt, a mit egyáltalán nem akarok tagadni, de azoknak is csak az a börtök van, a mi a bárányoknak: előbb fel kell ismerünk a rablót, mielőtt megölhetnék. Ezen munkához finomabb kéz kell, mintsem a vadászé. Az igazságszolgáltatás, más néven, csak maga a társadalom, anyja minden polgárnak; addig a míg el nem ítéltetnek, ártatlannak hiszi gyermekeit. Ez anyai bizalom nem üros szó; ez tényleges gyengédség, a mely védi és

*) Mily kegyetlen tréfalózkodás.

támogatja a vádlottat a nélkül, hogy egy pillanatra is elhagyná. Azt hiszi ön talán, hogy az esküdtészek fenytit meg a büntényt; csalódik ön. A vizsgálat nálunk oly tág, oly szabad és oly nagy-lekü módon történik, hogy tulajdonképen a bünségtől el önmagát és fögadjia el a bünhődést. Kísérje figyellemmel esküdtészeinket és látni fogja, hogy a vádlottat épen eljárásunk gyengédsége fejezve le. Megtámadtunk, ellenállunk; bántalmaztatva, méltatlankodunk, a büszkeség és harag ép úgy felkelnek a gonoszterében, mint a becsületes emberben, de igazolni magát, midőn csak a tények vádolják, egyszerűen megmagyarázni viséletét és számot adni tetteiről, ez az ártatlanság kiváltsága. Semmi sem retenti meg annyira a bünsőt, mint midőn önmagával áll szemben, körülé lévén tanu és bírái, az elnök, a ki védelmezi és az esküdtészek, a mely hallgatja. Legtöbb esetben végre is bevallja vétkeit, vagy pedig a vallomással azonos hallgatásba zárkózik. A mit ön törvényeink gyengédségnek nevez, az azoknak valódi előnye és szépsége. (Vége köv.)

Anglia „fekete gyémántjai.”

Ki nem olvasta még ama híres gyémántok leírását és kalandos történetét, melyeknek birtoklása föld némulny uralkodói oly szerlelett büszké voltak minden időben? E csillogó drágaköveknek oly mesés értéket tulajdonítottak, melytől még a legmerészebb képzelem is visszaszorad; hanem azoknak hasznáról senki sem tudott mondani egy árva szót sem. És ennek igen egyszerű oka van. Valljuk meg őszintén, hogy azoknak a szerényebb és közönségesebb gyémántoknak, melyeket a föld sokkal nagyobb mennyiségben rejteget kebelében, hasonlíthatatlanul több hasznát vehetjük. Igaz, hogy ezeknek nincs meg az a csillogó tisztasága és átlátszósága, mint az előbbieknak, és a ritkaság sem kölönözhet nekik holmi képzelt értéket, hanem épen szemmel látható s kézzel fogható hasznuknak s nagyobb mennyiségöknek köszönhetik azt a valódi értéket, melyet józan észszel senki sem tagadhat meg tőlök. Nem az rendelkezésök, hogy koronás homlokokon csillogjanak, de anyagi jólléteit eszközölnek a szegények egyszerű kunyhóiban épen úgy, mint a gazdagok palotáiban, s a tudományok és iparművészetek előhaladását, egy szóval a mivelésnek tovább fejlődését a lehető legnagyobb mértékben előmozdítják.

Talán mondanunk is felesleges, hogy e „fekete gyémántok” alatt a *kőszén* értjük. Angliában a *kőszén* tüzelő szerek legelőször Londonban I. Edvárd uralkodása alatt kezdett használni, a város lakóinak nagy megostránkosására és bosszúságára s ő Felsőének is legmagasabb visszatezésére.

Mikor a XIV. század kezdetén Angliában arra a gondolatra jöttek, hogy az első *kőszén* szállítványokat Newcastle-ből Londonba küldjék, ez csak abból a czélből történt, hogy azzal a kovácsok, szeszegetők s más iparosok, a kiknek tüzelő szerre mulhatlan szükségük van, egy kis kísérletet tehessenek — egyéb szándékuk nem volt.

Vastag, fekete füst kezdett fölszállani néhány kéményből.

Erre az egész London, mint egyetlen egy ember, egyszerre támadott fel s borzasztó jajveszékelt csapott. 1316-ban a parlament egy kérelmet adott be a királyhoz, melyben az volt írva, hogy ha a király becsülni tudja egy üde kert kellemoiti, egy tiszta aros szépségeit vagy a fehér öltözetnek tisztességes voltát; ha nem akarja, hogy hűségese alattvalói megfuljanak vagy legalább is mint holmi hitvány sonkák megfüstölődjenek — áldáatosan oseedzenek ő Felsőének, hogy ennek az újmódi pestises tüzelőszernak, melyet „*kőszén*”-nek neveznek, mindenemü használatát véglegesen tiltani ne terhelhessek.

A király a felhozott bölcis érveknek igazságát és helyességét elismervén, haladéktalanul egy pogány rendeletet bocsátott ki, melyben minden loyális és engedelmes alattvalójának megparancsolja, hogy ezentul ama boszantó és egészségtelen jóságnak használatától tartózkodjanak.

A kovácsok, szeszegetők s más iparosok, a kik a *kőszén* alkalmazásának nagy előnyeit azonnal belátták, tanácsot ültek s elhatározták, hogy a királyi rendelet dacára is annak használatát folytatni fogják. Hancum szerencsétlenségükre megfedkezének arról a végzetes füstrel, mely a multkor is elárlatta, hogy roszt fát tettek a tűzre és oly éktelen lőr್ಮára szolgáltatott okot; együgyűségeiben talán eszökbe sem jutott, hogy az ismét el fogja őket árulni.

Hanem alig hogy a sűrű, fekete füst elhagyá a kéménytöket, a számtalan sok spion azonnal észrevette s futott a parlamentbe, hogy arról borzasztó káromkodások között jelentést tegyen. Erre aztán újabb kérvényeket menesztett a parlament a királyhoz, melyeknek következtében ő Felsége is neki keserűen megparancsolá, hogy minden kovács, szeszégető s más offíle gazember (a rendelet saját kifejezése szerint) a ki még ezennel kemény tilalma ellenére is köszönetet mer égetni, magas pénzbírságra fog ítélteni, s azonkívül tüzhelye és kemenczéi lerontatnak s teljesen megsemmisíttetnek.

Ezt a parancsot néhányszor teljesítették is, de azért a legszigorubb intézkedések sem érthették el a kívánt eredményt; a kőszén használata a fogyasztóknak oly tetemes előnyököt nyújtott, hogy elhatározták ezennel semmiféle más tüzelőszert nem használni, akármi lesz is az engedetlen következménye. Ennél fogva mind több meg több kéményből emelkedett ég felé az a veszedelmes fekete felhő s a hatóságok még több tüzhelyet és kemenczét kellett szétrombolnia, melyek azonban ismét csak felépültek.

Vége aztán kétségbevonhatatlanul kitűnt,

kedőkre. És így e tüzelő szernek — Anglia leendő fekete gyémántjainak — folytonosan küzdenie kellett a szabadságot őrj kormányok hosszu során keresztül, melyeket a történetírás mindamellott is „bölcsöknek és dicsőség-teljeseknek“ nevezett.

Csakis 1830-ban szüntették meg a kőszénre vetett legterhebb adómeget; hanem azokat még akkor is meghagyták, melyeket London lakóinak s két-három tengeri kikötőnek hasznáért róttak s nélkülözhetetlen tüzelőszerré. De mint-hogy a nyomást rendszeresen ellenhatás, az actiót reactio szokta követni, a kőszénkereskedés is, a gőzerő használata következtében ma már oly hatalmas virágzásnak indult, mely annak a lefolyt századokban ráerőszakolt lassu, küzdelem-teljes menetével a legnagyobb ellentétben áll. Ebből ugyan kár volna mindjárt azt következtetni, hogy a fekete gyémántok által csak úgy teremnek a milliósok, mint eső után a gomba, vagy hogy igen könnyű volna ez iparág segítségével roppant kincsekre tenni szert; oh nem, sőt inkább a kőszénbányászat egyike a legmerészebb üzérkedéseknek. Az aknák építése felette költséges, a felrobbanások, a vizek behatolása, bányabomlások stb. mind igen komoly veszedelmek, melyek a munkásokat s

Japánal, Chinával és az indiai archipelagussal ezáltal a föld körüli szabad ut véglegesen meg lesz nyílvá. Kereskedőknek és utazóknak akkor e roppant nagy ut megtévése végett egy esztendőre sem leendő szükségök egészen s mégis dolgaikat a főbb állomásokon nyugodtan elvégezhetik s azonkívül mindenütt jól körül is nézhetik magokat.

Tiszteljük s becsüljük meg tehát ez érdektelen gyémántokat, bármilyen színűek legyenek is — közönséges, természetes feketék, lángvörösek, izzó fehérek vagy hamvaszürkek — s bármelyik neméhez tartozzanak is nagy családoknak, mely mintegy 70 különböző kőszénfajt foglal magában, az első minőségű földszurkos kőszéntől kezdve le a legutolsóig, melyet régebben használni sem tudtak!

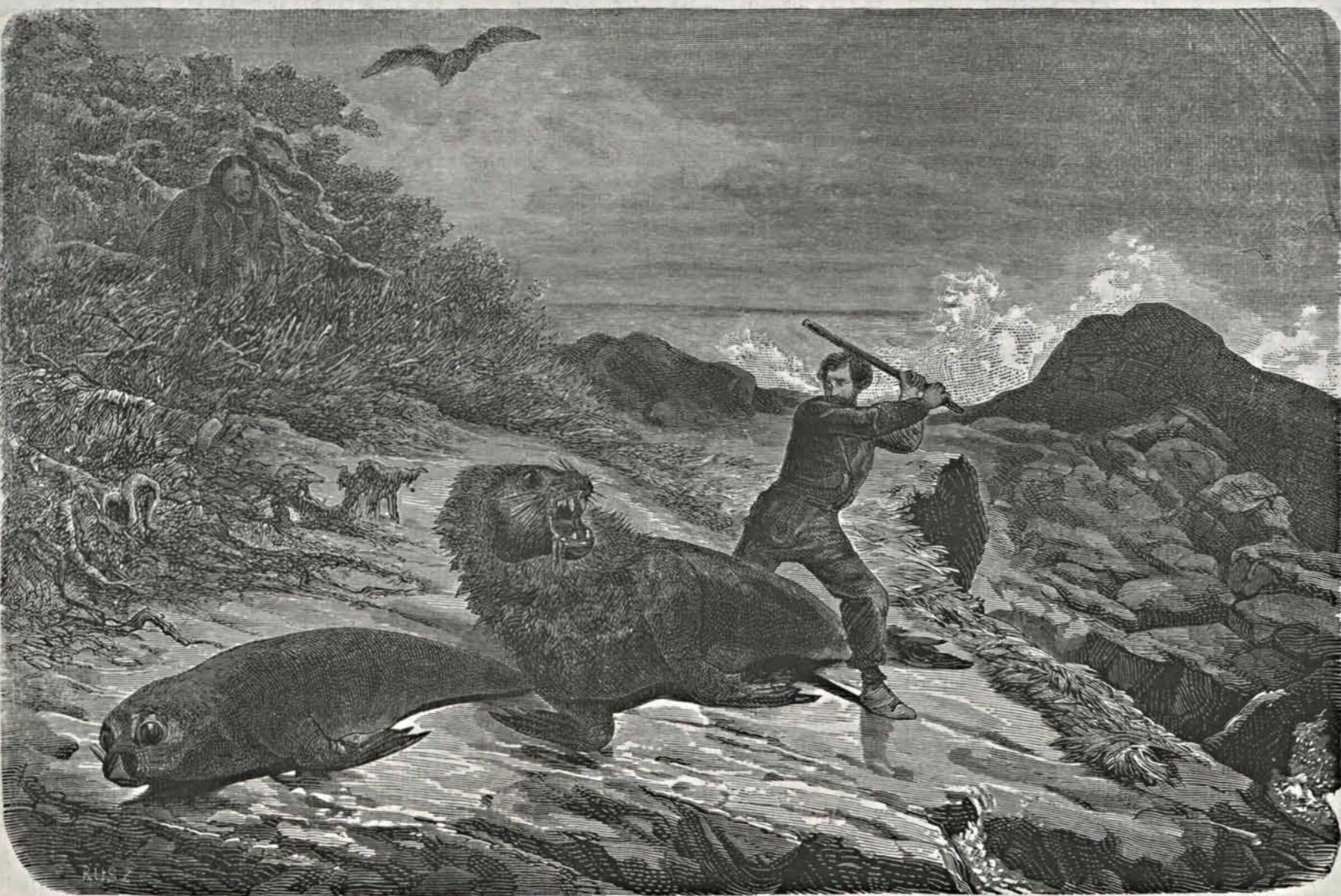
Sámi Lajos.

Egy hajótört naplójából.

(Folytatás.)

2. Az új Robinsonok Auckland szigetén.

Mikorra társaim ázva, fáva és fáradottan visszajötték, ők is nagyon el voltak keserűve, mert hosszas koregésük eredmény nélkül maradt

Egy hajótört naplójából: Harez a tengeri oroszlánokkal.

hogy senki sem fuladt meg, se méreg által el nem halt, sem sonkává nem füstölődött, sem más veszedelmes hatást nem tudott rá sütni senki a kárhözott füstre. Így tehát méltán azt hihetők, hogy miután a kőszén előnye teljes mértékben kitűntek, hátrányai pedig úgy szólva megsemmisültek s a felt veszélyes következmények nem állottak be, annak használata tilalom, küzdelem avagy csak szeszaporítás nélkül is csakhamar általánossá lett.

De fájdalom! nem úgy szokott ez történni a világon. Az embereket felette bajos dolog társadalmi ujtások elfogadására kényszeríteni, habár azok, mint a kőszénél is történt, szembetűnő anyagi hasznot hoznak is magokkal. A ki azt gondolja, hogy ez csak úgy könnyen megy, nem ismeri az emberi természetet, s épen annyira csalódik, mint a gyermekek, a kik azt hiszik, hogy azok, a kik nekik a józan észről prédikálnak, ebben soha sem szenvedhetnek hiányt. Tehát a helyett, hogy a hatóság a kőszén behozatalát a fővárosba minden áron megkönnyíteni törekedett volna, a London-Newcastle közötti uton minden kitalálható akadályt alkalmazásba vettek azért, hogy a leg-hőbortosabb adómeget vetették a kőszénkeres-

munkálataikat folytonosan fenyegetik; a biztosító társaságok nem is akarják elfogadni a kőszénbányák biztosítását. Azután a kőszén elszállítására is roppant pénz vesz igénybe; innen van az is, hogy például Londonban egy máza kőszén három anynyiba kerül, mint a bányá színhelyén, bármily közel essék is a fővároshoz.

Hanem azért az angol kőszénkereskedés bámulatos virágzásnak örvend s a fővárosban egy új templomot kellett számára építeni. A vámháztól nem igen messzire ott emelkedik ma a *széncsarnok* vagy *széntőzsde* (Coal Exchange), Londonnak egyik legelőkelőbb épülete.

Ma már a kőszén használata nemcsak az egész civilizált világban van elterjedve, hanem hatalmas gözalakban a föld legtávolabb eső vidékeit is bejárja. A gőzhajózás ma már Suezről Singapore-ig terjed, és ha a suez tengeri csatorna megnyílik, Európából egyenes uton lehet eljutni a gazdag Indiába s Amerika nyugoti partjaira. Ma-holnap rendszeresítve lesz az ausztráliai gőzhajózás is. Az amerikai gőzmozdonyok már folytonosan közlekedhetnek a Nagy-Oceán partvidékeivel a csendes-tengeri vaspálya útján, és így az amerikai gőzhajók is rendszeres összeköttetésben fognak állani

Védő menhelyet az idők viszontagságai ellen sehol sem találhattak a magunk s csekély gazdaságunk számára. Összeszorultunk tehát a tűz körül kicsiny sátrunk alá, melyet egy darab megmentett vitorlavászonzóból rögtönzöttünk; alig fértünk el alatta. Lelkünkét szomorú, leverő, kétségbeesítő gondolatok rohanták meg, melyeket hiába igyekeztünk eltűzni magunktól. György és Harry csak azt sajnálta, hogy miért nem veszhettek a hullámok közé. Musgrave arcát kezeibe rejté; látszott, hogy könnyezett: nejdre és gyermekeire gondolt, szegény.

Utójára még nekem kellett vigasztalni őket, mondván, hogy üzlettársaink Sydney-ből bizonyosan segélyt fognak küldeni, mert megígérték, s mint becsültes emberek, szavukat be is váltandják. Csak arra kell ügyelnünk, hogy addig életben maradjunk s aztán meg az isteni gondviselés is ott van legközelebb, hol a legnagyobb szükség van rá.

E szavak ismét visszaszerették, hogy a hű, társaim bátorságát s elhatározotuk, hogy másnap reggel még én a tűz felett fogok örködni, ők viszont számennék a „Grafton“-ra néhány darab vászonért, kötelekért s deszkáért, hogy mostani nyomorult sátrunk helyett nagyobb s kényelmesebbet ké-

szíthessünk. Társaim haladéktalanul csolnakra títtek s a vihar és háborgó tenger dacára is vállalatuk szerencsésen sikerült. A szükséges anyagokat elhozták s azután elindultak a cserjébe alkalmas helyet keresni építendő kunyhók számára. Ezt is csakhamar fölalták egy szép tisztáson, melyet minden oldalról sűrű bokrok vettek körül; és itt csakugyan tanyát is ütöttünk.

Ebéd után, melyet magam készítettem, s mely nem igen igényelt valami nagyszerű szakács tehetséget, mert csak egy darab tiszta vízben főtt sós husból állott, melyet kétszer-sült és tea követett, — Musgrave karon fogott s új lakásunkra vezetett. Élmi szereinket is oda szállítottuk s azután, minthogy már beestvedett, végig heveredtünk néhány deszkaszálon s megkísértettük a nap fáradaimait egykissé kipihenni.

Barátaim már javában aludtak s magam is akképen akartam cselokedni, midőn sajátos hangok ütöttek meg füleimet. Legázolt száraz fű zizegése, hortyogó szuszogás és rekodt köhíntés-szerű zaj volt az, mely minden oldalról közelédt s melyet pillanatonként hangosabb ordítások szakítottak fölbe. Tengeri oroszlánok (sűrűnyes foka, oroszlánfoka) vettek körül bennünket, melyek, miután egész nap a kikötőben uszkáltak, éjjelre a cserjés bokrai közé vonták meg magokat. Egyszerre csak a zaj még nagyobb lett, annyira, hogy társaim is felriadtak álmukból s fölkelvén kirohantak a sátor alól, Alick legelől,

kezében egy fejszével, melyet két ássóval, két kapával, egy kalapáccsal, egy öreg bárdal s egy vashorogban végződő kapaszakodó fával egyetemben, mint összes efféle szerzőminkat, a „Grafton“ feldeztéről hoztunk épen tegnap; a többiek roppant nagy dorongokat emeltek kezükben. Én követém őket.

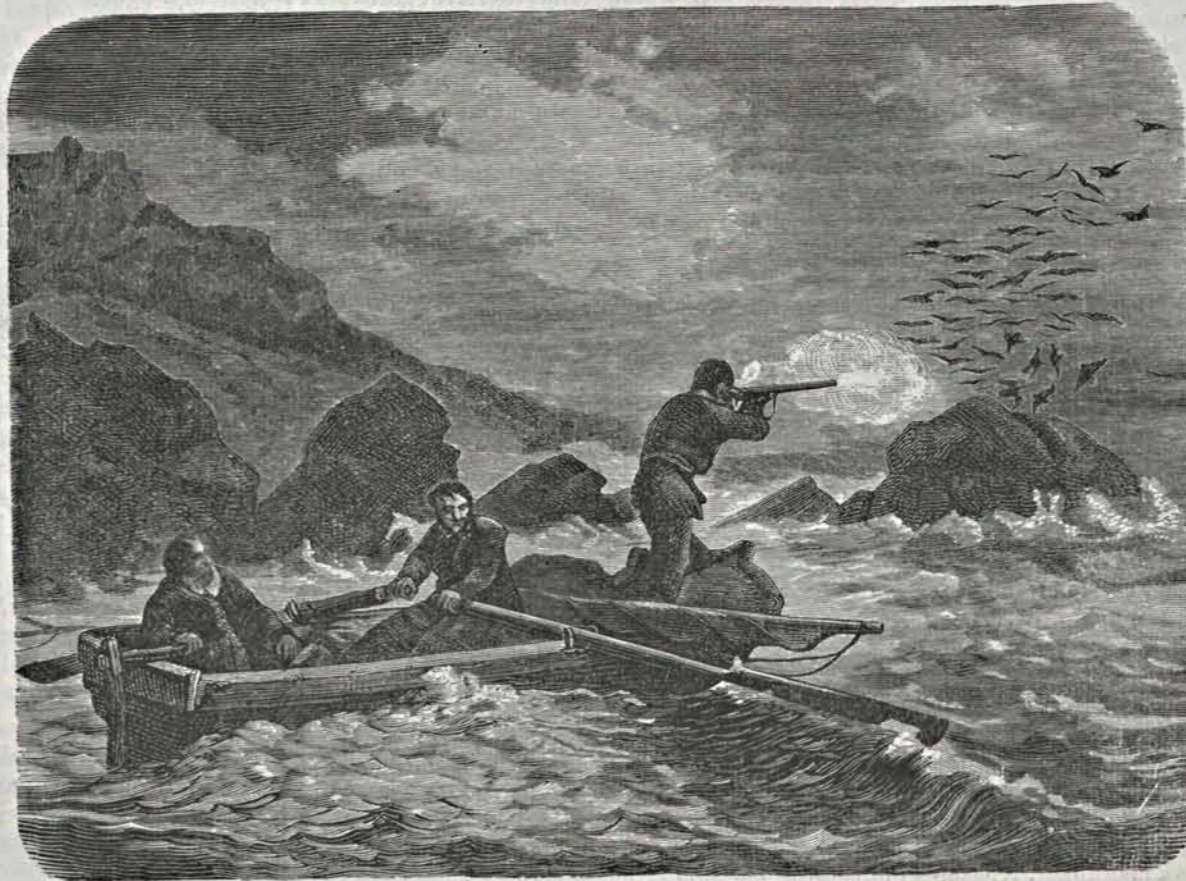
Még meg lehetőséni világos vala. Két hatalmas tengeri oroszlánt vettünk észre, melyek elkésredetten harcoltak egymással. Az állatok borzasztó nagyok voltak; vállalknál testük egész körfogata lehetett valami 6—7 láb. E szörnyetegek egymásnak voltak fordulva s felborzolt serényükkel, villogó szemekkel, kitárgult orlyukaikkal s fölvozt ajkaikkal iszonyu látványt nyújtottak.

Minden perezen egymásra rohantak és megmárták egymást, kemény agyarakat rémítően csattogtatva; hol egy darab húst szakítottak le egymás testéből, hol pedig mély sebeket ejtet-

tek egymáson, melyekből csak úgy patakzott a vér.

Hogy e harcznak véget vessünk, mert a küzdők zaja nem hagyott aludnunk, tüzes üszköket hajgáltunk feljők, mire mindketten futásnak eredtek.

Az éjszaka ezután csöndesen tölt el. Mikor

Egy hajótört naplójából: Vadászat kormoránokra.

felébredtünk, sátrunk környéke tele volt a fókák nyomaival, de magok az állatok eltűntek. Mindazáltal valami halk nosz a cserjésből azt gyanítottá velünk, hogy egy talán ott felejtette magát. S valóban ugyis volt. Barátaim benyomultak a bokrok közé s nem sokára győzelmű kiáltások között vonszolták elő a főbevert fókát. Jól tudtuk, hogy

zéknek. Pedig az állat fiatal volt; hát még az öregek husa milyen lehet?

Hanem azért hozzá szoktunk bizony mi későbbben ahhoz is; rendszeres hajó, vagyis inkább agyonverő vadászatokat rendeztünk az otromba tengeri oroszlánokra, melyek csak úgy hemzsegtek a szigeten és a sziget körül. Kénytelenek voltunk vele; hűskészleteinket szaporítani kellett. Egy ilyen alkalommal, mikor a parton kőszáltunk s a fiatalabakra lestünk, egy öreg tengeri oroszlán észre vett bennünket s kiszökvén a vízből, egyenesen felénk iramodott. Roppant nagy és felette vad kinézésű volt. Hanem a mint épen Györgyre rohant volna, ez egy ügyesen alkalmazott hatalmas botütést intézett két szem közé; az állat elterült a porondon, melyet egy darabig nagy uszólabáival verdesett s azután kimult. E pillanatban gyöngö bégetés hallatszott a közel bokorból; csak néhány lépésnyire kellett mennünk, hogy három szopós fiókára találjunk, melyek mozdulatlanul bámultak ránk, úgy meg voltak rémülve; könyező szemük mintha kegyelmet esdekelték volna. Szívesen megkíméljük vala

üket; hanem a szükség kegyetlen ur, ki nem ismer szánakozást. A vén oroszlán, melynek ors, majdnem fojtóban kellemetlen illata nem sok jóval biztatott, ott hagyta a parton, a három kölyköt pedig magunkkal vittük; néhány napig ismét biztosítva voltunk a szükség ellen.

Az eső, mely csak néha-néha engedett egy pár órai szünetet, a következő éjjel megint neki fogott esni, s csakhamar átláttuk, hogy nyomorult vászonsátrunk nem képes minket az időjárás mostohasága ellen megvédelmezni. Elhatároztuk tehát, hogy egy nagyobb, és a mennyire lehet, marandóbb s kényelmesebb lakot építünk magunknak.

Mihelyest a nap feljött, azonnal elindultunk alkalmas helyet keresni. Egészen a part közelében, a hol az a kis patak, mely sátrunk mellett folyt el, a tenger-öbölbe szakad, csaknem szemben zátonyra jutott hajónk-

kal, egy kis dombocsa emelkedik, melyet sűrű növényzet fed be. Ezt legkedvezőbb fekvésű helynek találtuk arra, hogy fakunyhókat oda építsük. Három napig Musgrave György és Alick folytonosan vágták le a fákat, hogy a szükséges helyet megtisztíthassuk és nivellirozassuk; a levágott fát öble raktuk a domb oldalán, hogy megszáradjanak s tüzelni lehessen belőlök. Minthogy

Besztercebányai var. — (Myskovszky Viktor rajza után.)

vették észre, hogy ő felsége saruit a csónakban hagyva, meztelb lépett hajónkra. Mi mosoly nélkül álltuk meg ő felségének e keleti bigottériáját. A kölcsönös bucsuzásazonban, s ő felségének a bálumban (mely fregattokat illette,) részletező hajlama, oly sok időt vett igénybe, hogy csak estére kolva hagyhattuk el a siami partokat.

Őt napi utazás után, mely minden jelentékeny esemény nélkül folyt le; megérkezünk Saigouba, mely francia birtok. Itt találkoztunk az európai postagőzessel, mely e tudósítást is a Suezon át viszi Európába. Bernáth Géza.

Javitott velocipédok.

Ez alkalommal a velocipédnek, melyet e lapok egyik régebbi számában körülmenyesen leirtunk s magyarul „kengyelfutó-gép”-nek neveztünk el, megint két újabb és javított alakját mutatjuk be. E kettő közül mindenik valóságos előhaladást képez az újmódi, kerékeslő-szerkezetének tökélyesülésében. Az egyik Samuel három kerékű velocipéd-je. Ez teljesen ellenkezik az eddigiekkel, mert míg amazokat lábbal kellett mozgatni, ezt kézzel igen kényelmesen, s a mint beszélük, sokkal kevesebb fáradsággal s a mellett gyorsabban lehet hajtani, míg a lábak természetesen helyzetökben maradnak s a velocipédnek az irányt adják meg, tehát a kormányzást végzik. A mint az orvosok

(rámából) áll. Míg ugyanis a ráma hátulsó s a kormánykerék befoglaló része teljes vízszintes kört ír le, addig első s a futókerék bezáró része vízszintes villává szorul össze, melynek két oldala egymással párhuzamosan halad, miként az képünkön világosan kivehető. A szerkezete ennek is úgy van alkotva, hogy a lovagló könnyen s fáradság nélkül hajthatja és kormányozhatja azt jobbra-balra kénye-keve szerint. A velocipédnek e neme könnyen előállítható, könnyűséggel s biztosan kormányozható s egészen soha sem fordulhat fél, mivel a hátulsó kerék ráma ebben megakadályozza. E szerkezet föltalálója Mc Donald C. E. Amsterdamban, Uj-York államban.

A háromkerékű velocipédnek mindenesetre sok előnye van a kétkerékű felett, mert a folytonos ingadozás, hogy az egyensúlyt megtarthassuk, tetszhetik ugyan valakinek, de mégis csak nagyobb praktikus jelentőségre fog az vergődni, ha több állandóságra tehet szert, s erre legalább is három kerék szükséges. Az egy vagy kétkerékű velocipéd alkalmas lehet a fiataliságnak mulattató eszközként, de a többkerékűből a mindennapi forgalmi életnek igazán hasznos tényezője válhatik idővel.

Egyveleg.

— (I. Napoleon levelezésének utolsó kötetek.) Tudva van, hogy egy császári bizottság, melynek

husz osztadón keresztül harcolt Anglia ellen: végre saját szabad ösztönéből jött, hogy az angol földön menedékhelyet találjon „s vajjon tiszteletének és bizalmának mily nagyobb bizonyosságát adhatta volna?”

Egész világ tudja, hogy Anglia mint felett e bizalomra. — A szent-ilonai fogság győtrelem volt Napoleonnak, de egyszerűsége győztes Angliára, melynek eljárása — a bukott óriással szemközt — ép oly gyűlölködő, mint a mily kicsinyesen szűkebbül vala.

Az említett tiltakozás zárkövét képezi e nagy-érdékű kiadásnak, mely a napoleoni történetek, vagyis az akkori Európa történetének tömördek részletére vet új világosságot. (H—n.)

△ (Uj revolver-ágyu.) Augsburgban a Velt-féle gépgyárban ismét egy új revolver-ágyut készítettek. Ez ágyu oly könnyű, hogy egy ló, vagy szükség esetén két ember könnyen tova viheti; 15 másodperc alatt 109-szer löttek vele s 500 lépésnyi távolságban minden lövés talált. Emellett ez ágyunak csak négy csöve van, míg a franciaia golyósórónak 30, a Gattling-féle könnyebb ütőnek 6, a nehezebbnek pedig 10.

— (Egy vidéki gazdától) a következő sorokat vettük: A „Vasárnapi Ujság” egyik legközelebbi számában olvasván az egyvelegek közt, hogy a vermekben a gabonából föjtő gőz száll föl: egy tapasztalt gazdának erre vonatkozó tanácsát jónak látom közölni. Nemesak a vermekből, hanem néha

Javitott velocipédok.

állítják, a lábak heves mozgása, mikor az ember ül, az egészségnél ártalmas gyakran okozott már súlyos betegségeket a test alszereiben. A Samuel-féle velocipéd e hátrányokat úgyesen tudja kikerülni. A mint képnk mutatja, ez új szerkezetű velocipéd egy első hajtó kerékből áll; ennek átmérője többnyire 4 láb s tengelyével együtt forog előre. Az állványnak hátulsó végén ismét egy tengely van alkalmazva, melynek végéhez a két hátulsó s rendszeren két lábnyi átmérőjű kerék van erősítve. A kocsió egy nyergon ül, tucly egy előre s hátra tolható rud segítségével az állványra támaszkodik, s egy erős rugó is van alája elhelyezve, hogy a rázkódások és döcözenések erejét enyhítse. Hogy az illető lábait megvehesse, kétfelől kengyelek vannak alkalmazva, melyek köteleken csüngenek, s ezek ismét a hátsó kerékek tengelyével állnak összefüggésben, miáltal a velocipéd könnyen lehet jobbra-balra kormányozni.

E velocipéd föltalálója Samuel Izsák Maryville-ben, Kansásban az észak-amerikai Egyesült-Államokban. Föltalálója szerint e járművel kevesebb fáradság mellett nagyobb gyorsaságot lehet kifejtetni, ugy hogy síkságon egy óra alatt 25 angol mérföldet is hátra hagy. Aránylag véde könnyebb is mint a többi, de mégis oly szilárd alkatú, hogy 300 fontot megbir.

A másik említésre méltó kengyelfutó gép vagyis kerékes ló — a hogy tetszik — Mc Donald kétkerékű velocipédje. Ennél a két kerék tartója egy sajátságos alakú, vascsőből készült keretből

élén Napoleon herceg áll, kiadást rendezett a nagy Napoleon összes levelezéséből. E kiadásból, melynek egy példányával a herceg a mi akadémiánkat is megajándékozta, most adták ki az utolsó 28-dik kötetet.

Ez utolsó kötet azt az időszakot foglalja magában, melyet közönségesen „száz napnak” szoktunk nevezni: az Elba szigetéről történt megmenekedés csodálatos idejét. Valami tragikus van a módban, a mint ez a kötet — az egykor oly hatalmas császárság bukásával végződik. Egyes iratdarabok, melyek a Ligny és Waterloo melletti csatákra vonatkoznak, képezik e nagy idők darabjait.

Junius 25-kén Bertrand a császár megbízásából azt írja Barbier császári könyvkereskedőnek, hogy szerezzen meg különféle munkákat Észak-Amerika Egyesült-Államairól, valamint a „Moniteur”-nek egy teljes példányát. Mindezeket pedig Amerikába egy kereskedő hához kell küldeni. A szárnaszeggett sas oda kívánt menekülni.

Végül július 14-dikén írja Napoleon Anglia prinzhérségéhez amaz emlékeztetés levelét, melyben magát Themistokleshez hasonlítja, s „ellen-ségei közül a legerősebb, legállandóbb, de egyszerűsége legnagyobb hatalom oltalma alá helyezi magát.” Földé, hogy őt a bécsi kongresszus a törvényeken kívül állónak nyilvánítja. Az egész gyűjteményt pedig az a tiltakozás zárja be, melyet a „Bellerophon” födelén írt, s melyben a történelmet hívja föl tanu gyanánt, hogy miután

még kutakból is ily föjtő gőz szállong föl. Hogy ez minél hamarabb eltávolításuk, czélszerű, legalább a tapasztalás által igazolt eljárás, hogy ha egy kötélen kiterjesztett esernyőt egynehányszor hirtelen fölrintanak. Ez magával huzza a rosz levegőt, mit az is bizonyít, hogy a mélységbe lebecsült gyertya sem alszik ki. Ez eljárás lehet alkalmazni a gazdáknak, valahányszor a vermet fölöntik, s abba be akarnak menni.

© (Orosz történet.) Az orosz hadseregénél igen tekintélyes állást foglalt el egy ostlandi származású Hunnius nevű ezredes. Bizonyos pénzügyi kérdésben az ezredes meglátogatta az orosz trónörökösöt, ki haragjától elkapta, durván szórt cenzúrást tett a németekre. Az ezredes nyugodtan kérte a főherceget, hogy ha sértő szavaival rávontakozott, vonja vissza azokat. A „művelt” herceg azonban még nagyobb haragra lobbanva, nyakon verte az ezredest. A katonai panaszt tette császárnál, ki azt tanácsolta, hogy indítson pört a trónörökös ellen. Mivel azonban igen nehéz s kacsaringós dolog, az ezredes néhány napra a következő sorokat írta a trónörökösnek: „Főlséged sulyosan megértett engem. Mire e soraimat megkapja, nem leszek az élők közt.” Szavait be is váltotta s föbe lötte magát. A császár nagyon szívére vette a dolgot, az ezredest nagy fényvel temették el, s a császár megparancsolta a trónörökösnek, hogy a gyászmenetben ott menjen a koporsó után.

Melléklet a Vasárnapi Ujság 31-ik számához 1869. aug. 1.

T Á R H Á Z.

Irodalom és művészet.

** (A katonai földtani intézet) már rég óta eszközöl táj-fölvételeket Magyarországon (Erdélyben is), Horvát- és Tótországban és a Határőrvidéken. Ez intézet épen most értesíti a hadsereget, hogy a térrajzok készítését megkezdte. Maga az egész térkép, ha teljes, 200 lapot foglal magában. Minden lap 14 hüvelyk széles, 9 hüv. magas. A helyszínelés a katonai földtani intézet kiküldött tagjainak fölvétele s tanulmányozásai nyomán készült. Meg van benne jegyezve valamennyi község, csárda, a községektől távolabb fekvő templomok, kápolnák, keresztek stb., valamennyifolyó víz, még a legkisebb mellék-patakok is; a felosztás a jelenlegi politikai (megyei) felosztás szerint történt, meg vannak nevezve, a posta, vasuti, gőzös állomások, bányászati helyek, gyógyfürrások s fürdők. Különös gond van fordítva az utakra is; meg vannak jelölve a vasuti vonalak, országos, megyei és fenntartott községi utak, valamint a használt utak s fontosabb gyalogútvények legnagyobb része, erdők, szőlők, hegyek stb. E térképeket a katonai közegokén kívül a nagy közönség is megszerezheti, darabját 1 ftjával. Az első szállítmány 11 lapot tartalmaz; névszerint: 1. Lednicz és Pruske környéke. 2. Skalicz. 3. Trencsén. 4. Körmöcz és Bistriz. 5. Malaczka és Szenicz. 6. Vágújhely és N.-Szombat. 7. Selmecz és Ujbánya. 8. Pozsony. 9. Kis-Marton. 10. Magyar-Ovár. 11. Komárom és Érsekújvár. A k. földtani intézet igazgatósága egyszersmind felszólít minden hivatalos közöget, hogy az időközben történendő változásokról értesítse, hogy így munkáját tökéletesithesse.

** (Gróf Bethlen Farkas) „Szőlőmívelés és borászat körüli tapasztalatok” cím alatt egy kis művet adott ki, mely stb. sok érdekes, és tanulságos nézetet, kezelési rendszert ismertet s mint ilyet ajánljuk az illetők figyelmébe. Ára 50 kr. Megrendelhetni Girókutynál (Post, magyar-utca 27. szám.)

** (A „Pesther Lloyd”) szerkesztője, dr. Falk Miksa néhány hónapra külföldre utazván, a „P. Lloyd” szerkesztéséért az időre a lap főmunkatársra Halász Imre vette át.

Közintézetek, egyletek.

** (A magyar tud. akademia) július 26-dikán tartá utolsó ülését a szünnapok előtt báró Eötvös József onklökét alatt. Első értekezés Toldy Ferenczé volt „Báthori István országbíró, mint író” cím alatt, mely mű e nevezetes emberről minden adatot egybe foglalva, ennek mintegy életrajzát képezi. Toldy Ferenczhez Tompai Imre küldött fel Erdélyből egy iratosmagot, mely víztől rongálva s más viszontagságok nyomait mutatva, csak nehezen volt szétválasztható és rendezhető. De a fáradság eredménye aztán öröndetes lett, mert egy eddig ismeretlen magyar író födezett fel régi történetbuvárunk. Ez iratok Báthori Istvánnak két munkáját foglalják magukban. Az egyik: „Tractatus a szent háromság istenségének szemlélyeiről: azt atyának, fiúnak, szentlélek, istennek személyei.” a másik ihlet hangon írt szoltárok. Maga az országbíró tisztázta le azokat 1605-ben. Az utóbbi 72 szoltárok töredékeit tartá fenn, mely 55 ívet foglal el — s ezekből egy párt, mely személyes életrajzi adatokat tartalmaz, felolvasott a nagygonddal és elő szeretettel írott életrajz folytán, mely egy kitünő, de sokat rágalmozott kiváló férfinak jellemét főként Istvánffy tulsziguru vádjai ellenében védelmezi. Utána Ballagi olvasta Vadnai Rudolf értekezését nyelvtünk hangolavadsárról, mely egy kis jeletet adott alkalmat. Az értekezés ugyanis nagy hangon állít vakmerő s bebizonyíthatatlan tételeket, pl. hogy a magyar nyelv ezor, sőt kétezer év óta mit sem fejlődött, ugy hogy olvasás közben maga a felolvasó is rosul érezte magát. Toldy aztán felszólalt, hogy ilyen felolvasásoktól kíméljék az akademiát. Ballagi igazolta magát, hogy ő nem olvasta az értekezést előre, mert Molnár Aladárétt vette át, ki azt maga akarta felolvasni, azonban hirtelen el kellett utaznia. Minden esetre kívánatos, hogy az akademia tagjai tartásuk meg egylettük rendeleteit, hogy ismeretlen munkákat ne olvassanak fel, mert a felolvasás mindig az ajánló akad. tag felelősségére történik. — A folyó ügyek közül nevezetes a Czartoriszky-féle pályakérdés megálapítása: „Adassék elő, kivált történet-bölcsészeti szempontból, a lengyel kutfők felhasználásával is, története mindazon érintkezésnek, melyekben a magyar és lengyel nemzet politikai s különösen hivatlósi tekintetben, egymásra kölcsönösen mutatott.” A pályamunkák beküldésének határideje

1872. decz. 31-dike lesz. — Szalazár Károly pedig ujabbban 100 frtot hagyott az akademiára.

** (A nemzeti színházban) a szünidő lejártával f. hó 28-dikán ismét megkezdődtek az előadások. Bánk bán-nal kezdtek meg, melynek czímzserépet Kovács Gyula játszta. A színházban a szünidő alatt több átalakítást tettek. A vízvezetékot bevették, a baloldalon József főherceg számára egy udvari páholyt készitettek, a szinpadot rendezték s a szomszédos raktárt kicsinosították.

** (Egytetemes zenédét) akarnak Budán felléltani s már be is adták a miniszterimhoz a szükséges engedélyezési kérvényt. Az ügy élén Knahl Antal karmester áll, a budai énekakademia és dalárda több tekintélyes tagjaival.

** (A Pesten létesítendő népszínház) ideiglenes bizottságának köldöttét átadták kérvényüket Gampel polgármesternek, ki szívesen ígérte meg, hogy az ügyet támogatni fogja s a kérvényt a legközelebbi közgyűlésre ki is tüzte napirendre.

** (A természetudományi társulat) igen öröndetes pártfogásban részesült az utóbbi időkben, s működése iránt a művelt közönség, különösen pedig a földbirtokos és a mezőgazdasággal foglalkozó osztály egyre növekedő részvétet tanusit. Ez év elején a rendes tagok száma alig érte el a 800-at. E szám a „Természetudományi Közöny” megindításának hírére a január 20-ki közgyűlésen egyszerre 1100-ra emelkedett. Azóta minden választmányi ülésén 50—60 rendes tagot jelentettek be és választottak meg. A július hó 21-dikén tartott választmányi ülésen pedig nem kevesebben mint 132-en ajánltak be és vétettek be a rendes tagok sorába. A társulatnak jelenleg 1473 rendes tagja van, a mostani létszám tehát kevés híján megüti a másfélszeres, holott másfél évvel ezelőt, midőn a társulat fennállásának 25 éves jubileumát ünnepelte, a tagok száma alig haladta meg a 600-at. A társulat által tagilletmény fejében kiadott „Természetudományi Közöny” első öt füzetet, mely még csak 1500 példányban nyomtatott, megérte a második kiadást. Az új lenyomat nemcsak a elhagyja a sajtót.

** (Az állatkert) király ő Felségétől újabb ajándékot kap. Ez egy szép fiatal bölény, melyet a napokban utnak indítanak Pestre.

Egyház és iskola.

** (A sárospataki reform. tanítóképezde) ügye el van intézve. Az egyezés létre jött s csupán a miniszterium és a szeptemberben összejülőldő egyh. ker. közgyűlés végmegezéséig vár. A vételár 46,000 ft, (a differentia tehát 4000 ft-vel kevesebb az előbbi adatokhoz képest); e mellett ingyen kapott a kormány 2 hold belsőséget, 2 épülettel; följajánlották továbbá az intézet fennállásáig három hold kert haszonélvezetét. Az egyházközség fenntart az intézetben 3000 ft stipendiumot saját jelöltjei számára, ép mint a csurgói szerződés, valláskülönbség nélkül. Az ügy elintézésében Molnár Aladár osztálytanácsos járt el.

** (A csurgói állami tanítóképezdebe,) mely f. évi október 1-én fog először megnyitni (tehat nem mint a „Magyar Állam” írja, hogy a reform. praeparanda megy át az állam kezébe), a közoktatás-ügyi miniszter Bárány Ignác volt pesti tanítóképezdei igazgatótanítót igazgatótanárrá, Czibor Mór csurgói gymnasiumi tanárt pedig rendes tanárrá kinevezte.

** (Tankerületi felügyelőkké) legujabban kinevezettek: Grmanecz Károly (ki a Kiszaludi-társaságban is tagja) nyitrai megyei szolgabíró Nyitra megyébe, Filep Albert urberői törvényszéki elnök Tordamegyébe s Aranyos és Marosszékre, Román Miron, az aradi görög-keleti püspökvé elnök Tanára Krassómegyébe, Bója Gergely szegedi reálandó tanár Zalamegyébe, s végre Luby Zsigmond főjegyző Szatmárvármegyébe.

** (Az egyetemnél dékánokká) választattak a jövő évre: Wenzel Gusztáv a jogi kar s Rupp N. János az orvosi kar részéről.

— (Dr. Mariska Vilmos) győri jogakademián rendkívüli tanár, a kassai jogakademiánál megürlt politikai tudományok és statisztikai tanszékre nevezetett ki.

— (A felosztott szerb nemzeti egyházi kongresszus) ügyében dr. Subotics és társai, kiknek heves ellenzékessége okozta a catastroft, — a közök

tatási miniszterhez egy előterjesztést adtak be; a dolog különben kevéssé van tisztában s minden oldalról czáfolatok és tiltakozások jönnek; így Brnovatsky ujvidéki polgármester is czáfolatot tesz közzé a lázító plakátok iránt.

*(Karczag város közbirtokossága) a községben létező különböző vallásfelekezeti iskolák részére 800 klasszikált holdnyi területet szavazott meg, s ezt oly arányban kívánja felosztani, hogy abból 80 hold a római kath. egyházzal, 20 hold a g. nemegyesült egyházzal, az azonkívül maradt 700 hold pedig a ref. iskola örök tulajdonául legyen, s annak évi jövedelme az ingyeniskoláztatás elteléltetésére fordíttassék.

Közlekedés.

*(Az első erdélyi vaspálya) megnyitása óta minden hónapban folyóvást nagyobbodó bevételeket mutatott föl, csakis a múlt június hónapban — mert ekkor sőt nem szállítottak — volt a bevétel a megelőző hónapnál 5000 forinttal kisebb. Június hónap ugyanis az utazók száma volt 14,750, a terhek mennyisége 235,623 mázsa. Bevételek a személyszállításból 28,966 frt 3 kr, a terhek után 55,097 frt 61 kr, összesen 85,063 frt 64 kr.

*(A tisza-i vasútvonal) megfelelő a közkívánságnak, üzletgazdagságát áttette Pestre, s ez működését július 26-án a Mária-Valeria utcazi 1. szám társulati házában megkezdte.

*(A „Fa-ut” veszedelme) fenyegeti a vasutakat. Rosty Zsigmond Sz. Fehérvárról nyomtatott értekezést küld be egy általa tett „fontos találmány”-ról, melyre már kizárólagos szabadalomért folyamodott, s mely nem egyéb, minthogy jövőre a gőzcsövek nem vas, hanem fásíneknek járnának. Ő ugyanis, mint mondja, olvasván, hogy Amerikában a tectona grandis fából készült fakerekekkel tesznek próbát a vasutakon, azon gondolatra jött, hogy akár fakerek jár vas sinen, akár vas kerék fásinen, egyre megy, s miután nem lehet, hogy Magyarország területén nem volna található oly kemény fa, mint a tectona grandis, a fásini eszme elsőbbségét magának biztosítja, s országos, sőt világi érdekének hiszi, mert így a gőzmozdony-utak építési költségét mértőföldenként 105,737 frral kevesebbre számítja. Most a szakértőket hívja föl hozzászólásra.

Mi újság?

*(A honvédséghez) Felsője legújabbán ismét közel száz törzs- és főtisztot nevezett ki, részint a volt honvédek közül, részint áttételt utján a rendes katonasági tisztak közül. A kinevezettek névsorát a Pol. Ujd.-ban fogjuk közzélni.

*(Gr. Mikó Imre közl. miniszter) Fiume városi tanácsa diszpolgárrá választotta, a fumei vasút ügyében követett sikeres eljárásáért.

*(A földrendés) borzasztó csapása a Jász-ságban megdőbentén gyakori kezd lenni. E hó 18-kán d. n. 3-4 óra közt Jászapáti környékén ismét erősebb mérvű földrengést éreztek. Jászberényben azonban e rengés nem volt érezhető.

*(A királyi apáca-ügyben) az a legújabb mozzanat, hogy Gonsierowszky kereskedő kinyilatkoztatta, hogy a névelton jelentést ő tette a törvényhatóságnál. Ő a dolgot egy tisztelőre méltó agg pap rokonától hallotta, ennek pedig Lewkovicz karmelita barát, ki hosszú ideig gyónatott volt a zárdában, fedezte fel a titkot. Ez esetben az a nevezetes, hogy pater Lewkovicz, a legjelentékenyebb tanu f. hó 23-án, két nappal a felfedezés után, a czernei zárdában rögtöni halállal kimult s már rögtön másnap el is tomették. Különös véletlen, — ha véletlen! — A vizsgálat most erőlyesen foly: jul. 26-án 14 óra hosszat tartott az apácák kihallgatása. Nyomára jöttek, hogy 1848-ban egy apáca meg akart szökni a zárdából, de hogy Urbik Borbála volt-e ez: még nem bizonyosodott be. A szegény áldozat ápolás alatt van s hir szerint tetemesen javul.

*(A suez csatorna megnyitására) kéjutazást rendeznek Bécsből. Az utasok Bécsből Triestbe mennek, aztán érintik Velenczét, Páduát, Flóran-czét, Rómát és Nápolyt vasuton. Nápolyból kirándulásokat teveznek Pompejibe s a közel vidékre. Ezután Messinából Görögországba hajón foly az utazás, honnan átmennek Suezbe s Kairóba. A visszaérkezés november végén lesz. Ez utazás aláírás díja 750 frt., vagy második helyen 600 frt. — A suez csatorna megnyitása újabbán november 17-ékor tüzetett ki.

*(Livingstonról) a nagyhirű angol utazóról, ki Afrika belsejében nyomtalanul eltűnt, még mindig nincs bebizonyítva, sem az, hogy meghalt sem az, hogy él. De az utóbbihoz van remény s közelébb a zanzibari angol konzul visszatérén Angliába, erős reményt nyújtott az iránt, hogy Livingston még életben van. Churchill azt hiszi, hogy a nagy utazó meghalván, mit fedezett föl Baker, újra elindult, hogy a Baker által fölfedezett Nyanza tó déli parjait fölkeresse. Néhány hó múlva újabb hírt is remél nyerni Livingstonról.

*(Damjanich János özvegye) felhívást intéz a közönséghez néhány vértanu közös sirján emelendő emlék ügyében. Ő ugyanis a józsefvárosi temetőből a keresibe vitette át kilencz áldozat (köztük Szacsay, Abancourt, Giron, Csernus, sat) hamvait s egyszersmind egy állítandó emlékre adakozást gyűjtött. Ennek eredménye 186 ft 20 kr lett. Ez azonban még korántsem elég, s ezért hívja föl a közönséget, hogy őt e szándékában elősegíteni szíveskedjék.

*(A budai víziutak sarkítottán) egy igen régi sirhalmon egy szintoly régi fakerezt van, mely egy mellette lévő előfalva csodálatosan egészen összenőtt. Egy budai polgar azon ajánlatot tette a budavárosi kapitányi hivatalban, hogy ha megengedik neki ama fának a kereszettel együtt kiasátását, hogy ő azt a nemzeti múzeumnak ajánlhassa föl, akkor ő kötelezi magát, hogy a régi avult kereszt helyett ugyanoly nagyságu keresztet állíttat oda saját költségén.

*(Macvanszkyt) elfogták a Bácskában. Ez örömhír bizonyosan jól fog esni azon a vidéken, hol a kegyetlen rabló üzte kalandjait.

*(Azon rablók,) kik a múlt napokban az erdélyi múzeumban és Brassainál tettek hivataln lástogatást, már elfogattak. Az elorzott holmik közt Brassai örüje is megkerült.

*(Kolozsvárt egy fiatal seborvos) megmérgezte magát, minek következtében néhány óra múlva meg is halt. Halála perozéig megtartotta lélekjelenlétét, míg kezét birta, folyóvást jegyzé azon phasiakot, melyeken a mérge bevétele után keresztül ment. Jegyzeteiben a többi közt ez áll: „Egész testemben reszketek, nem annyira a fájdalom, mint a lelki vád miatt.”

*(Brunsvik Teréz grófhölgy emlékszo-bára) az aug. 1-jére kitűzött első határidőt megelőzőleg beküldött adakozások összege, mint Rapos József jelenti, máris 514 frt 99 kr tesz. Az adakozások részletes kimutatását a „Szabad Egyház” és Néptanító lapja” közli. — Egyes adományok külföldről is érkeztek, ahol Brunsvik Teréz kiváló érdemei a nevelésügy körül eléggé ismeretesek és méltányoltatnak; így közelebb Weimáriban egy népes közgyűlés alkalmával a kitünő magyar hölgy képét megkoszorúzták. E kép, Barabás által kőre rajzolva, Rapos J. következő című könyvével együtt „Brunsvik Teréz grófhölgy élete és műve vagyis: A közalapnevelés multja és jelene hazánkban” még kapható 3 frrtért, kemény-kötésben 3 frt. 20 krért a szerzőnél. (Pest, valeró-utca 1. sz.)

*(Halálhírek.) Nemes Mercse Szilárd, nyugalomba lépett kereskedő, jul. 18-án Orosházán meghalt. Igen tisztos kort élt el, csupán hat éve hiányzott a száz esztendőhöz. — Beodrai id. Kard-csonyi László Torontálvármegye főispánja élte 64-dik évében, huzamos ideig tartó súlyos beteg-ség következtében f. hó 24-én meghalt. — Uhrinyi László, Békésmegye főpénztárnoka, volt honvéd-főhadnagy, július 24-én élete 39. évében meghalt.

Nemzeti színház.

Szerda, július 28. „Bánk bán.” Eredeti szomorujáték 5 felv. Irta Katona József.

Csütörtök, július 29. „Ernánit.” Opera 4 felv. Zenejét szerz. Verdi.

Szerkesztői mondanivaló.

— Pozsony. Gy. B. A. „Honzorelem.” — „A tágas alföldön” — bár a közönlétés mértékét meg meg nem ütök, Evingszeri s valódi érzéseik s ösztöne, keresetlen kifejezésük által figyelmet ébresztenek. Félreteraszuk; s reméljük még jobbkat is fogunk kapni öntől.

— Szeged. K. S. Van benne némi hang és hangulat; de szászor elpengetett dolgokat ismétél. Hányszor el v-mondva az is, hogy: szomorú a magyar nóta háromszáz esztendő óta!

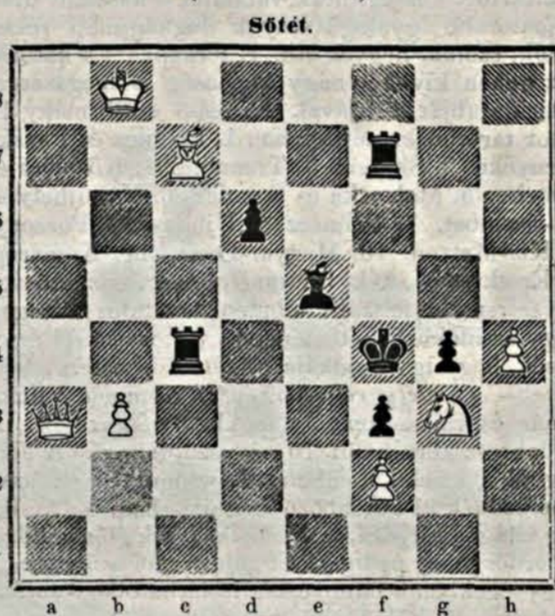
— Veszprém. E. K. A kis füzetet közönlétel vettük, s érdeklél olvastuk. Társalapunk mindjárt megjelenskor noha nem első kézből, közölte egy kis részletét, s alkalmilag tán még felhasználhatunk belőle valamit.

— K. Kanizsa. P.-y. Az orvosi műszar és kísérlet leírása inkább szaklapba illenek. A czikk elég érthetőség és érdekesen van tartva, de maga a tárgy olyan, mely kizárja lapunk köréből.

— Sz. Somlyó. G. A. A kiránvat szivesen teljesít-tettük.

SAKKJÁTÉK.

505-dik sz. f. — Klark D.-től (Sziberiában.)

Világos. Világos indul s a 2-dik lépésre mottot mond.

Az 500-ik számú feladvány megfejtése. (Származás Jánosól.)

- Világos. Sötét. 1. He2-d4; 1. Kd5-e4; 2. Bd6-d5; 3. Hd4-e2; 4. Bf3-f5; 5. Hc8-d6; 6. Hc8-d6; 7. Hc8-d6; 8. Hc8-d6; 9. Hc8-d6; 10. Hc8-d6; 11. Hc8-d6; 12. Hc8-d6; 13. Hc8-d6; 14. Hc8-d6; 15. Hc8-d6; 16. Hc8-d6; 17. Hc8-d6; 18. Hc8-d6; 19. Hc8-d6; 20. Hc8-d6; 21. Hc8-d6; 22. Hc8-d6; 23. Hc8-d6; 24. Hc8-d6; 25. Hc8-d6; 26. Hc8-d6; 27. Hc8-d6; 28. Hc8-d6; 29. Hc8-d6; 30. Hc8-d6; 31. Hc8-d6; 32. Hc8-d6; 33. Hc8-d6; 34. Hc8-d6; 35. Hc8-d6; 36. Hc8-d6; 37. Hc8-d6; 38. Hc8-d6; 39. Hc8-d6; 40. Hc8-d6; 41. Hc8-d6; 42. Hc8-d6; 43. Hc8-d6; 44. Hc8-d6; 45. Hc8-d6; 46. Hc8-d6; 47. Hc8-d6; 48. Hc8-d6; 49. Hc8-d6; 50. Hc8-d6; 51. Hc8-d6; 52. Hc8-d6; 53. Hc8-d6; 54. Hc8-d6; 55. Hc8-d6; 56. Hc8-d6; 57. Hc8-d6; 58. Hc8-d6; 59. Hc8-d6; 60. Hc8-d6; 61. Hc8-d6; 62. Hc8-d6; 63. Hc8-d6; 64. Hc8-d6; 65. Hc8-d6; 66. Hc8-d6; 67. Hc8-d6; 68. Hc8-d6; 69. Hc8-d6; 70. Hc8-d6; 71. Hc8-d6; 72. Hc8-d6; 73. Hc8-d6; 74. Hc8-d6; 75. Hc8-d6; 76. Hc8-d6; 77. Hc8-d6; 78. Hc8-d6; 79. Hc8-d6; 80. Hc8-d6; 81. Hc8-d6; 82. Hc8-d6; 83. Hc8-d6; 84. Hc8-d6; 85. Hc8-d6; 86. Hc8-d6; 87. Hc8-d6; 88. Hc8-d6; 89. Hc8-d6; 90. Hc8-d6; 91. Hc8-d6; 92. Hc8-d6; 93. Hc8-d6; 94. Hc8-d6; 95. Hc8-d6; 96. Hc8-d6; 97. Hc8-d6; 98. Hc8-d6; 99. Hc8-d6; 100. Hc8-d6; 101. Hc8-d6; 102. Hc8-d6; 103. Hc8-d6; 104. Hc8-d6; 105. Hc8-d6; 106. Hc8-d6; 107. Hc8-d6; 108. Hc8-d6; 109. Hc8-d6; 110. Hc8-d6; 111. Hc8-d6; 112. Hc8-d6; 113. Hc8-d6; 114. Hc8-d6; 115. Hc8-d6; 116. Hc8-d6; 117. Hc8-d6; 118. Hc8-d6; 119. Hc8-d6; 120. Hc8-d6; 121. Hc8-d6; 122. Hc8-d6; 123. Hc8-d6; 124. Hc8-d6; 125. Hc8-d6; 126. Hc8-d6; 127. Hc8-d6; 128. Hc8-d6; 129. Hc8-d6; 130. Hc8-d6; 131. Hc8-d6; 132. Hc8-d6; 133. Hc8-d6; 134. Hc8-d6; 135. Hc8-d6; 136. Hc8-d6; 137. Hc8-d6; 138. Hc8-d6; 139. Hc8-d6; 140. Hc8-d6; 141. Hc8-d6; 142. Hc8-d6; 143. Hc8-d6; 144. Hc8-d6; 145. Hc8-d6; 146. Hc8-d6; 147. Hc8-d6; 148. Hc8-d6; 149. Hc8-d6; 150. Hc8-d6; 151. Hc8-d6; 152. Hc8-d6; 153. Hc8-d6; 154. Hc8-d6; 155. Hc8-d6; 156. Hc8-d6; 157. Hc8-d6; 158. Hc8-d6; 159. Hc8-d6; 160. Hc8-d6; 161. Hc8-d6; 162. Hc8-d6; 163. Hc8-d6; 164. Hc8-d6; 165. Hc8-d6; 166. Hc8-d6; 167. Hc8-d6; 168. Hc8-d6; 169. Hc8-d6; 170. Hc8-d6; 171. Hc8-d6; 172. Hc8-d6; 173. Hc8-d6; 174. Hc8-d6; 175. Hc8-d6; 176. Hc8-d6; 177. Hc8-d6; 178. Hc8-d6; 179. Hc8-d6; 180. Hc8-d6; 181. Hc8-d6; 182. Hc8-d6; 183. Hc8-d6; 184. Hc8-d6; 185. Hc8-d6; 186. Hc8-d6; 187. Hc8-d6; 188. Hc8-d6; 189. Hc8-d6; 190. Hc8-d6; 191. Hc8-d6; 192. Hc8-d6; 193. Hc8-d6; 194. Hc8-d6; 195. Hc8-d6; 196. Hc8-d6; 197. Hc8-d6; 198. Hc8-d6; 199. Hc8-d6; 200. Hc8-d6; 201. Hc8-d6; 202. Hc8-d6; 203. Hc8-d6; 204. Hc8-d6; 205. Hc8-d6; 206. Hc8-d6; 207. Hc8-d6; 208. Hc8-d6; 209. Hc8-d6; 210. Hc8-d6; 211. Hc8-d6; 212. Hc8-d6; 213. Hc8-d6; 214. Hc8-d6; 215. Hc8-d6; 216. Hc8-d6; 217. Hc8-d6; 218. Hc8-d6; 219. Hc8-d6; 220. Hc8-d6; 221. Hc8-d6; 222. Hc8-d6; 223. Hc8-d6; 224. Hc8-d6; 225. Hc8-d6; 226. Hc8-d6; 227. Hc8-d6; 228. Hc8-d6; 229. Hc8-d6; 230. Hc8-d6; 231. Hc8-d6; 232. Hc8-d6; 233. Hc8-d6; 234. Hc8-d6; 235. Hc8-d6; 236. Hc8-d6; 237. Hc8-d6; 238. Hc8-d6; 239. Hc8-d6; 240. Hc8-d6; 241. Hc8-d6; 242. Hc8-d6; 243. Hc8-d6; 244. Hc8-d6; 245. Hc8-d6; 246. Hc8-d6; 247. Hc8-d6; 248. Hc8-d6; 249. Hc8-d6; 250. Hc8-d6; 251. Hc8-d6; 252. Hc8-d6; 253. Hc8-d6; 254. Hc8-d6; 255. Hc8-d6; 256. Hc8-d6; 257. Hc8-d6; 258. Hc8-d6; 259. Hc8-d6; 260. Hc8-d6; 261. Hc8-d6; 262. Hc8-d6; 263. Hc8-d6; 264. Hc8-d6; 265. Hc8-d6; 266. Hc8-d6; 267. Hc8-d6; 268. Hc8-d6; 269. Hc8-d6; 270. Hc8-d6; 271. Hc8-d6; 272. Hc8-d6; 273. Hc8-d6; 274. Hc8-d6; 275. Hc8-d6; 276. Hc8-d6; 277. Hc8-d6; 278. Hc8-d6; 279. Hc8-d6; 280. Hc8-d6; 281. Hc8-d6; 282. Hc8-d6; 283. Hc8-d6; 284. Hc8-d6; 285. Hc8-d6; 286. Hc8-d6; 287. Hc8-d6; 288. Hc8-d6; 289. Hc8-d6; 290. Hc8-d6; 291. Hc8-d6; 292. Hc8-d6; 293. Hc8-d6; 294. Hc8-d6; 295. Hc8-d6; 296. Hc8-d6; 297. Hc8-d6; 298. Hc8-d6; 299. Hc8-d6; 300. Hc8-d6; 301. Hc8-d6; 302. Hc8-d6; 303. Hc8-d6; 304. Hc8-d6; 305. Hc8-d6; 306. Hc8-d6; 307. Hc8-d6; 308. Hc8-d6; 309. Hc8-d6; 310. Hc8-d6; 311. Hc8-d6; 312. Hc8-d6; 313. Hc8-d6; 314. Hc8-d6; 315. Hc8-d6; 316. Hc8-d6; 317. Hc8-d6; 318. Hc8-d6; 319. Hc8-d6; 320. Hc8-d6; 321. Hc8-d6; 322. Hc8-d6; 323. Hc8-d6; 324. Hc8-d6; 325. Hc8-d6; 326. Hc8-d6; 327. Hc8-d6; 328. Hc8-d6; 329. Hc8-d6; 330. Hc8-d6; 331. Hc8-d6; 332. Hc8-d6; 333. Hc8-d6; 334. Hc8-d6; 335. Hc8-d6; 336. Hc8-d6; 337. Hc8-d6; 338. Hc8-d6; 339. Hc8-d6; 340. Hc8-d6; 341. Hc8-d6; 342. Hc8-d6; 343. Hc8-d6; 344. Hc8-d6; 345. Hc8-d6; 346. Hc8-d6; 347. Hc8-d6; 348. Hc8-d6; 349. Hc8-d6; 350. Hc8-d6; 351. Hc8-d6; 352. Hc8-d6; 353. Hc8-d6; 354. Hc8-d6; 355. Hc8-d6; 356. Hc8-d6; 357. Hc8-d6; 358. Hc8-d6; 359. Hc8-d6; 360. Hc8-d6; 361. Hc8-d6; 362. Hc8-d6; 363. Hc8-d6; 364. Hc8-d6; 365. Hc8-d6; 366. Hc8-d6; 367. Hc8-d6; 368. Hc8-d6; 369. Hc8-d6; 370. Hc8-d6; 371. Hc8-d6; 372. Hc8-d6; 373. Hc8-d6; 374. Hc8-d6; 375. Hc8-d6; 376. Hc8-d6; 377. Hc8-d6; 378. Hc8-d6; 379. Hc8-d6; 380. Hc8-d6; 381. Hc8-d6; 382. Hc8-d6; 383. Hc8-d6; 384. Hc8-d6; 385. Hc8-d6; 386. Hc8-d6; 387. Hc8-d6; 388. Hc8-d6; 389. Hc8-d6; 390. Hc8-d6; 391. Hc8-d6; 392. Hc8-d6; 393. Hc8-d6; 394. Hc8-d6; 395. Hc8-d6; 396. Hc8-d6; 397. Hc8-d6; 398. Hc8-d6; 399. Hc8-d6; 400. Hc8-d6; 401. Hc8-d6; 402. Hc8-d6; 403. Hc8-d6; 404. Hc8-d6; 405. Hc8-d6; 406. Hc8-d6; 407. Hc8-d6; 408. Hc8-d6; 409. Hc8-d6; 410. Hc8-d6; 411. Hc8-d6; 412. Hc8-d6; 413. Hc8-d6; 414. Hc8-d6; 415. Hc8-d6; 416. Hc8-d6; 417. Hc8-d6; 418. Hc8-d6; 419. Hc8-d6; 420. Hc8-d6; 421. Hc8-d6; 422. Hc8-d6; 423. Hc8-d6; 424. Hc8-d6; 425. Hc8-d6; 426. Hc8-d6; 427. Hc8-d6; 428. Hc8-d6; 429. Hc8-d6; 430. Hc8-d6; 431. Hc8-d6; 432. Hc8-d6; 433. Hc8-d6; 434. Hc8-d6; 435. Hc8-d6; 436. Hc8-d6; 437. Hc8-d6; 438. Hc8-d6; 439. Hc8-d6; 440. Hc8-d6; 441. Hc8-d6; 442. Hc8-d6; 443. Hc8-d6; 444. Hc8-d6; 445. Hc8-d6; 446. Hc8-d6; 447. Hc8-d6; 448. Hc8-d6; 449. Hc8-d6; 450. Hc8-d6; 451. Hc8-d6; 452. Hc8-d6; 453. Hc8-d6; 454. Hc8-d6; 455. Hc8-d6; 456. Hc8-d6; 457. Hc8-d6; 458. Hc8-d6; 459. Hc8-d6; 460. Hc8-d6; 461. Hc8-d6; 462. Hc8-d6; 463. Hc8-d6; 464. Hc8-d6; 465. Hc8-d6; 466. Hc8-d6; 467. Hc8-d6; 468. Hc8-d6; 469. Hc8-d6; 470. Hc8-d6; 471. Hc8-d6; 472. Hc8-d6; 473. Hc8-d6; 474. Hc8-d6; 475. Hc8-d6; 476. Hc8-d6; 477. Hc8-d6; 478. Hc8-d6; 479. Hc8-d6; 480. Hc8-d6; 481. Hc8-d6; 482. Hc8-d6; 483. Hc8-d6; 484. Hc8-d6; 485. Hc8-d6; 486. Hc8-d6; 487. Hc8-d6; 488. Hc8-d6; 489. Hc8-d6; 490. Hc8-d6; 491. Hc8-d6; 492. Hc8-d6; 493. Hc8-d6; 494. Hc8-d6; 495. Hc8-d6; 496. Hc8-d6; 497. Hc8-d6; 498. Hc8-d6; 499. Hc8-d6; 500. Hc8-d6; 501. Hc8-d6; 502. Hc8-d6; 503. Hc8-d6; 504. Hc8-d6; 505. Hc8-d6; 506. Hc8-d6; 507. Hc8-d6; 508. Hc8-d6; 509. Hc8-d6; 510. Hc8-d6; 511. Hc8-d6; 512. Hc8-d6; 513. Hc8-d6; 514. Hc8-d6; 515. Hc8-d6; 516. Hc8-d6; 517. Hc8-d6; 518. Hc8-d6; 519. Hc8-d6; 520. Hc8-d6; 521. Hc8-d6; 522. Hc8-d6; 523. Hc8-d6; 524. Hc8-d6; 525. Hc8-d6; 526. Hc8-d6; 527. Hc8-d6; 528. Hc8-d6; 529. Hc8-d6; 530. Hc8-d6; 531. Hc8-d6; 532. Hc8-d6; 533. Hc8-d6; 534. Hc8-d6; 535. Hc8-d6; 536. Hc8-d6; 537. Hc8-d6; 538. Hc8-d6; 539. Hc8-d6; 540. Hc8-d6; 541. Hc8-d6; 542. Hc8-d6; 543. Hc8-d6; 544. Hc8-d6; 545. Hc8-d6; 546. Hc8-d6; 547. Hc8-d6; 548. Hc8-d6; 549. Hc8-d6; 550. Hc8-d6; 551. Hc8-d6; 552. Hc8-d6; 553. Hc8-d6; 554. Hc8-d6; 555. Hc8-d6; 556. Hc8-d6; 557. Hc8-d6; 558. Hc8-d6; 559. Hc8-d6; 560. Hc8-d6; 561. Hc8-d6; 562. Hc8-d6; 563. Hc8-d6; 564. Hc8-d6; 565. Hc8-d6; 566. Hc8-d6; 567. Hc8-d6; 568. Hc8-d6; 569. Hc8-d6; 570. Hc8-d6; 571. Hc8-d6; 572. Hc8-d6; 573. Hc8-d6; 574. Hc8-d6; 575. Hc8-d6; 576. Hc8-d6; 577. Hc8-d6; 578. Hc8-d6; 579. Hc8-d6; 580. Hc8-d6; 581. Hc8-d6; 582. Hc8-d6; 583. Hc8-d6; 584. Hc8-d6; 585. Hc8-d6; 586. Hc8-d6; 587. Hc8-d6; 588. Hc8-d6; 589. Hc8-d6; 590. Hc8-d6; 591. Hc8-d6; 592. Hc8-d6; 593. Hc8-d6; 594. Hc8-d6; 595. Hc8-d6; 596. Hc8-d6; 597. Hc8-d6; 598. Hc8-d6; 599. Hc8-d6; 600. Hc8-d6; 601. Hc8-d6; 602. Hc8-d6; 603. Hc8-d6; 604. Hc8-d6; 605. Hc8-d6; 606. Hc8-d6; 607. Hc8-d6; 608. Hc8-d6; 609. Hc8-d6; 610. Hc8-d6; 611. Hc8-d6; 612. Hc8-d6; 613. Hc8-d6; 614. Hc8-d6; 615. Hc8-d6; 616. Hc8-d6; 617. Hc8-d6; 618. Hc8-d6; 619. Hc8-d6; 620. Hc8-d6; 621. Hc8-d6; 622. Hc8-d6; 623. Hc8-d6; 624. Hc8-d6; 625. Hc8-d6; 626. Hc8-d6; 627. Hc8-d6; 628. Hc8-d6; 629. Hc8-d6; 630. Hc8-d6; 631. Hc8-d6; 632. Hc8-d6; 633. Hc8-d6; 634. Hc8-d6; 635. Hc8-d6; 636. Hc8-d6; 637. Hc8-d6; 638. Hc8-d6; 639. Hc8-d6; 640. Hc8-d6; 641. Hc8-d6; 642. Hc8-d6; 643. Hc8-d6; 644. Hc8-d6; 645. Hc8-d6; 646. Hc8-d6; 647. Hc8-d6; 648. Hc8-d6; 649. Hc8-d6; 650. Hc8-d6; 651. Hc8-d6; 652. Hc8-d6; 653. Hc8-d6; 654. Hc8-d6; 655. Hc8-d6; 656. Hc8-d6; 657. Hc8-d6; 658. Hc8-d6; 659. Hc8-d6; 660. Hc8-d6; 661. Hc8-d6; 662. Hc8-d6; 663. Hc8-d6; 664. Hc8-d6; 665. Hc8-d6; 666. Hc8-d6; 667. Hc8-d6; 668. Hc8-d6; 669. Hc8-d6; 670. Hc8-d6; 671. Hc8-d6; 672. Hc8-d6; 673. Hc8-d6; 674. Hc8-d6; 675. Hc8-d6; 676. Hc8-d6; 677. Hc8-d6; 678. Hc8-d6; 679. Hc8-d6; 680. Hc8-d6; 681. Hc8-d6; 682. Hc8-d6; 683. Hc8-d6; 684. Hc8-d6; 685. Hc8-d6; 686. Hc8-d6; 687. Hc8-d6; 688. Hc8-d6; 689. Hc8-d6; 690. Hc8-d6; 691. Hc8-d6; 692. Hc8-d6; 693. Hc8-d6; 694. Hc8-d6; 695. Hc8-d6; 696. Hc8-d6; 697. Hc8-d6; 698. Hc8-d6; 699. Hc8-d6; 700. Hc8-d6; 701. Hc8-d6; 702. Hc8-d6; 703. Hc8-d6; 704. Hc8-d6; 705. Hc8-d6; 706. Hc8-d6; 707. Hc8-d6; 708. Hc8-d6; 709. Hc8-d6; 710. Hc8-d6; 711. Hc8-d6; 712. Hc8-d6; 713. Hc8-d6; 714. Hc8-d6; 715. Hc8-d6; 716. Hc8-d6; 717. Hc8-d6; 718. Hc8-d6; 719. Hc8-d6; 720. Hc8-d6; 721. Hc8-d6; 722. Hc8-d6; 723. Hc8-d6; 724. Hc8-d6; 725. Hc8-d6; 726. Hc8-d6; 727. Hc8-d6; 728. Hc8-d6; 729. Hc8-d6; 730. Hc8-d6; 731. Hc8-d6; 732. Hc8-d6; 733. Hc8-d6; 734. Hc8-d6; 735. Hc8-d6; 736. Hc8-d6; 737. Hc8-d6; 738. Hc8-d6; 739. Hc8-d6; 740. Hc8-d6; 741. Hc8-d6; 742. Hc8-d6; 743. Hc8-d6; 744. Hc8-d6;

